

Največji slovenski dnevnik
« v Zedinjenih državah »
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
« in the United States »
Issued every day except Sundays
« and Legal Holidays »
« 50,000 Readers »

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

NO. 190. — ŠTEV. 190.

NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 14, 1917. — TOREK, 14. AVGUSTA, 1917.

VOLUME XXV. — LETNIK XXV.

Svarilo špekulantom.

HOOVER POZIVLJA ŠPEKULANTE, NAJ TAKOJ PRODAJO SVOJE ZALOGE ŽITA. — ZNIZATI HOČE CENE KRUIHA. — GARFIELD JE NAČELNIK KOMISIJE, KI BO UREDILA STROŠKE. — KONTROLA IZVOZA. — POMANJKANJE UNIFORM IN ČEV-LJEV ZA VOJAKE.

Washington, D. C., 13. avgusta. — Ob priliki objave svojega načrta, da bo kontroliral pšenico, moko in kruh, zagotavlja Herbert C. Hoover, novi živilski administrator, da bo nakupil celo pridelek 1917 pšenice za narod, če bo treba ohraniti zaloge ter reducirati cene doma in v inozemstvu.

Minimalna cena \$2.00 za bušelj pšenice, katero je določil kongres, ne postane pravomočna pred 1. 1918.

Ivleček dolge oficijelne izjave je naslednji:

— Trgovski zapletljaji in mala dobava sta uplivali na pšenični trg v veliko večji meri kot na trg katerega drugega žita, in običajna ugotovitev cene pšenice je popolnoma prenehala vsled izolacije gotovih dežel, ki proizvajajo pšenico.

Zavezniške vlade in pa nevtralni kupujejo zdaj pšenico s posredovanjem posameznih agentov in eksportna cena pšenice je v nevarnosti, da postane žrtev posameznega inozemskega nakupovalca.

Mesto, da bi se ameriška pšenica eksportirala v Evropo v veliki meri tekom jeseni, mora zdaj radi slabih ali neugodnih razmer v parobrodstvu biti prevažana tekom celega leta. Vsled tega so nastale nezdružne razmere v sistemu ameriških skladišč za pšenico.

Se zdaj je najti velike zaloge pšenice, katerih se ne morejo radi vojne polastiti. In v slučaju, da bi bile te nedotaknjene zaloge naenkrat na razpolago, bi nastala na ameriškem trgu takoj panika in demoralizacija cen.

Čista posledica tega je, da se je popolnoma skvaril navadni stroj določanja cen za pšenico in da je vsled tega tudi treba uspešne vladne akcije, kajti vlada bo boljše v stanu pravično prijeti v jako celo zadevo kot pa katerakoli druga agencija.

Vsled tega se je odločila administracija, da v prvi vrsti izloči špekulacijo. To hoče doseči s tem, da ukaže lastnikom pšeničnih kaš in mlinov, ki producirajo na dan nad sto barlov, naj vzamejo vladne licence, ki določajo le primerne pristojbine za službo v skladiščih.

Pšenice pa ne smejo imeti dalje naložene kot trideset dni razen s privolenjem živilskih oblasti.

Nadalje zahteva vlada redne informacije glede sprejema in odvažanja zalog.

Potem tega ustroja ne pričakuje živilska komisija le ustaljenja cen pšenice in moke, temveč tudi cene kruha. Domoljubni velemlinarji sodelujejo z vlado potom komiteja, ki razpravlja zdaj o ločilnih točkah med dobičkom in izdatki.

Živilska administracija zahteva, da se vrši velik del eksporta v obliki moke mesto v obliki zrna. S tem se bo vzdržalo mlinarsko industrijo ter tudi imelo za živino na razpolago dovolj krme.

Washington, D. C., 13. avgusta. — Iz sedanjih znamenj je razvidno, da bo vladalo precejšnje pomanjkanje nekaterih predmetov pri preskrbi prvega kontingenta nove narodne armade, kateri bo poklican pod zastavo dne 1. septembra.

Za nekaj časa bodo ljudje brez uniform in standarda armadnih čevljev. Vojni departament vali vso krivdo za to pomanjkanje na izdelovalce, ki so sklenili velike pogodbe, ne da bi bili v stanu izvršiti jih v določenem času.

Francosko bojišče.

London, Anglija, 13. avgusta. — Nastopilo je zopet lepo vreme, vsled česar so opazovanja za artilerijo zopet mogoča, in boji so se zopet obnovili v velikem obsegu. Najhujši infanterijski boji proti koncu tedna so bili vzhodno od Ypresa; središče bojev je bil Westhoek.

Tu in tam se vidijo višine gozda pri Glencorse in tu se Nemci obupno branijo, da bi odbrali svoje postojanke. Nemci se prav nič ne brigajo za veličanske izgube. Angleži pa so se slednjič vendar morali nekoliko umakniti na zapadno pobočje gozda.

Zrakoplovi so poročali, da se niso nikdar videli tako velikih kupov mrtvih nemških vojakov kot na tem bojišču.

Sedaj drže Angleži vse višine pri Westhoek, razen 500 jardov in dela razbitega gozda. Nemci se drže z veliko odločnostjo, kakor povsod, kadar se gre za kako zelo važno postojanko. Ta gozd bodo Nemci ravno tako drago plačali kot obrambo Mouquet in Ginchy.

NAZNANILO.

Bojakom na Willardu, Gorman in Tioza se naznanja, da dospe v petek sem deželni organizator za farmersko unijo. Seja se bo vršila dne 17. avgusta ob osmi uri zvečer v šoli na Willardu. Pridite vsi in pripeljte seboj svoje žene. Seja bo izvanredno velikega pomena. — Vdeležci se naj vsak, kdor si hoče izboljšati svoje stališče.

GENERAL WOOD NADZORUJE AMERIŠKE VOJAKE PRI FORT McPHERSON, GA.

Kongres v Stockholmu.

Zavezniški ne dovolijo vdeležitev na socialističnem kongresu. — Henderson in Lloyd George.

London, Anglija, 13. avgusta. — Zavezniške vlade so se dogovorile, da ne bo do izdale potnih listov socialistom, da bi se vdeležili socialističnega kongresa v Stockholmu. To je poročal v sodnji zbornici Andrew Bonar Law. Izvajal je sledeče:

— Juristični veščaki so sporočili vladi, da je za vsako osebo, ki prebiva v območju njegovega veličanstva, prepovedano konference s sovražnimi podaniki. Zato se ne bo dalo dovoljenje za poset stockholmske konference.

Enake odredbe so izdale Združene države, Francija in Italija.

Ruska delegata Erlich in Roussanov, ki se sedaj nahajata v Londonu, sta izjavila, da ni nikakega dokaza, da bi Kerenski nasprotoval socialističnemu kongresu. Reka sta, da sta šle pred kratkim prejela od delavskih in vojaških delegatov poziv, da se naj vse pripravi za stockholmski kongres.

Izjavila sta tudi, da sporočilo ruske vlade angleški vladi ne izpremeni njihovega položaja, kajti gotovo je, da ruska vlada ne nasprotuje kongresu, ako za tudi uradno ne podpira.

Vsledi stališča angleške vlade je Henderson zelo ostro kritiziral vlado in Lloyd George-a ter je rekel, da je vlada dvostranska. V zbornici je nastal vihar, ko je Henderson izjavil, da je vlada vedela, da je šel v Pariz, dasi je to zanimala. Nekateri so menili, da je vlada poslala Hendersona v Pariz, da odsvojuje francoskim socialistom vdeležitev na kongresu.

Pariz, Francija, 13. avgusta. — Odločitev socialistične stranke, da se pošlje v Stockholmu deset delegatov, postavlja munijskega ministra Thomasa na zelo težavno stališče, kajti sklep njegove stranke je odvisen v nasprotju s kabineto, katerega član je on. V nekem govoru je izjavil, da se ne more reči, da bodo šli socialisti v Stockholmu zato, da bi delovali za mir na podlagi kompromisa, temveč, da se bodo potrudili, pred celim svetom, dognati, kdo je odgovoren za vojno, in pokazati, kaj smatrajo zavezniški za pravo.

Splošno so francoski listi mnenja, da stockholmska konferenca ne bo imela nikakega uspeha.

Amsterdam, Nizozemsko, 13. avgusta. — "Frankfurter Zeitung" poruča, da bodo nemški socialisti skoro gotovo odklonili vdeležitev na stockholmski konferenci, ako bodo angleški in francoski socialisti vstajali pri tem, da se na konferenci razpravlja o odgovornosti za vojno.

ROJAKI SLOVENSKE SPOMENIČARJE SE SLOVENSKEGA REVLJE V STARIH KRAJI

Boji na Rumunskem.

Nemci zavzamejo Pantziu. — Rusom odrezen provjant. — Rusi so branili mesto z vso hrabrostjo.

London, Anglija, 13. avgusta. — Danes se poroča, da je feldmaršal Mackensen z naskokom zavzel zelo važno železniško mesto Pantziu in je ruskim četam v zapadni Moldaviji odrezena zveza z ozadjem.

Rusi in Rumuni so morali opustiti črto Fokšani-Marasehti in se umakniti do Sereta. Po železnici se verno od Maraseht so dobivali municijo in ojačenja.

Petrograd, Rusija, 13. avgusta. — Rusi so odbili nemški napad ob reki Slonik v zapadni Moldaviji in so vjeli 300 Nemcev ter vplenili štiri strojne puške. Pri Okni so Rusi prepodili Avstrije in Nemce z višin. V bojih okoli Fokšani so Rusi in Rumuni vjeli 500 Avstrijcev, morali pa se nekoliko umakniti.

Berlin, Nemčija, 13. avgusta. — Mesto Pantziu, katerega so obupno branili, je bilo z naskokom zavzeto. Vsi ruski in rumunski napadi v okolici so bili odbiti. Ob sprejemanju Seretu se artilerijski boji nadaljujejo, posebno se ob izlivu Buzen in Donavo.

Na severu se vrše boji samo južno od Smorgona, zapadno od Lucka, v bližini Tarnopola in ob Zbroču.

London, Anglija, 13. avgusta. — Morala ruske infanterije se je znatno izboljšala, toda bojna sila ruske armade je še negotova. More se pa pričakovati, da se bo položaj izboljšal, ker se je odločila vlada, da se ne bo vmešavala v vojaška povelja, in ne nasprotuje vojaškim kaznim.

Tu izboljšanje se pripisuje po vsej pravici generalu Kornilovu, ki sistematično reorganizira fronto in ozadje.

Ameriški mornarji na Učolnu.

Washington, D. C., 12. avgusta. — Mornarški departament je danes prejel poročilo, da je bil 6. avgusta potopljen ameriški trgovski parnik "Campana" pri Ile de Re na Francoskem. Kapitan in štirje možje so padli nad Southend kjer so vrgli 40 bomb in nad Margate, kjer so razbili nekoliko prazno hišo. Angleški letalci so jih zasledovali, pa še niso poročali, s kakim uspehom. V Southendu je bilo ubitih 8 mož, 9 žensk in šest otrok.

V Margate sta bili dve osebi ranjeni.

Zračni napad na Angleško.

London, Anglija, 12. avgusta. — Danes popoldne je bilo ubitih 23 oseb in več kot 50 ranjenih, ko se je prikazalo 20 nemških letal nad obrežjem pri Clactonu, južno od Felixtowe. Obrnili so se proti jugu in potem proti jugovzhodu, pluli nad Southend kjer so vrgli 40 bomb in nad Margate, kjer so razbili nekoliko prazno hišo. Angleški letalci so jih zasledovali, pa še niso poročali, s kakim uspehom. V Southendu je bilo ubitih 8 mož, 9 žensk in šest otrok.

V Margate sta bili dve osebi ranjeni.

Boji v zraku.

Uničena nemška letala. — Neodločena bitka v zraku. — 18 tisoč čevljev visoko.

London, Anglija, 13. avgusta. — Eno sovražno letalo je bilo na povratku proti Belgiji uničeno, eno letalo pa skoro v istem času blizu flanderskega obrežja. Veliko število drugih letal pa je bilo v boju z drugimi sovražnimi letali nad morjem, toda boj je bil neodločen.

Letalec, ki je uničil prvo nemško letalo, ki se je vračalo iz Anglije, poroča, da je sprva zasledoval neko sovražno letalo, ki je plulo 12 tisoč čevljev visoko, pa mu je potem izginilo v daljavi.

Ko se je vračal proti Thames, je opazil, da v zraku eksplodirajo strelci iz protizračnih topov, zato je letel v tej smeri. Zazpal je osem nemških letal, katere so zasledovali štirje angleški aeroplani. Sovražni aeroplani so bili 2000 čevljev nad angleškimi, angleški se je nato vzdignil 18 tisoč čevljev visoko in je pričel bombardirati Nemce, toda brez uspeha. V tem trenutku je zazpal sovražno letalo, ki je plulo 4000 čevljev nižje pod drugimi nemškimi. Poletel je naglo spredaj in se je zaletel proti nižje letečemu nemškemu letalu, katerega je vedno bolj potiskal proti morju. Naenkrat se je nemško letalo prevrnilo in letalec je visel, držeč se zadnjega konca svojega letala. — Anglež je trikrat letel okoli sovražnika, vrzel Nemeu svoj rešilni pas, nato pa letel dalje, da sporec angleškim rušilem, kje je padel sovražnik v morje.

Poljaki in Poljaka.

Washington, D. C., 12. avgusta. — Danes se je naznanilo, da bodo ameriški Poljaki priredili začetkom septembra v New Yorku ali pa v Washingtonu zborovanje, na katerem bodo zahtevali obnovitev samostojne poljske države.

Državni departament bodo prosili za dovoljenje, da se pošlje spomenica poljskim zastopnikom v Parizu.

Zaradi naravnega bogastva se bo Poljska razvila v močeno državo in bo tvorila jez med Rusijo in Nemčijo.

Potopljen podmorski čoln.

Atlantiko pristanišče, 12. avgusta. — Nek trgovski parnik je zopet potopljen nek nemški podmorski čoln, ako je resnično poročilo angleških mornarjev, ki so danes prišli v Ameriko.

Pri zadnji vožnji iz tega pristanišča je parnik zapazil nemški podmorski čoln blizu Bresta na Francoskem. Prvi strel je razbil periskop, drugemu in tretjemu strelu pa je sledila eksplozija na podmorskem čolnu, ki je izginil v valovih. Mornarji so prepričani, da je bil podmorski čoln potopljen.

Slov. Rep. Združenje.

VRŠILE SO SE ŠTIRI SEJE, PRI KATERIH SE JE IZDELALO NAČRT IN PROGRAM BODOČEGA DELOVANJA. — CENTRALNI ODBOR IN IZVRŠEVALNI ODBOR. — PROGRAM JE BIL RAZEN DVEH GLASOV SOGLASNO SPREJET.

Chicago, Ill., 13. avgusta. — Včeraj se je končalo zborovanje Slovenskega Republiškanskega Združenja.

Določeno je bilo vse potrebno za nadaljno delovanje, sestavilo se je pravila in začrtalo cilj Združenja.

Pri zborovanju so bili zastopani sledeči listi:

- "Glas Naroda": Ludvig Benedik;
- "Prosveta": Jože Zavertnik;
- "Glas Svobode": M. V. Konda;
- "Proletarec": Etbin Kristan;
- "Slovenija": Frank Veranič;
- "Novi Hrvat": Ludvik Benedik;
- "Čas": Frank Krže.

Zastopane so bile sledeče korporacije:

- S. N. P. J.: Mat Petrovič, Cleveland, O., Anton J. Terbovec, Cicero, Ill.
- S. S. P. Z.: Frank Bostič.
- J. S. K. J.: Anthony Motz (M. Pogorele poslal zast. Zupana, ki pa ni bil navzoč).

Jug. Soc. Sekcija: Filip Godina, Frank Šavs.

Slovenska Narodna Zveza: Dr. F. J. Kern, I. Možina.

Samost. Mlad. podporno društvo Danica: Frank Mravlja.

Slovenija Č. S. B. P. J.: Frank Udovič.

Zborovanje je pozdravil Fran Kerže ter poročal o delovanju pripravljalnega odbora.

Zatem je sledil referat o pomenu in namenu nove organizacije.

Program je sestavljen v smislu znane čikaške "Izjave". Glasovanje se nista vdeležila dr. F. J. Kern in J. Možina, vsi ostali so pa sprejeli program soglasno.

Zatem so sledili razni referati o organizaciji in pravih ter referat o nalogah odbora. Navzoči so uvaževali in vpoštevali vsak dober nasvet.

Centralni odbor sestoji iz zastopnikov slovenskih organizacij in listov; izvrševalni pa iz devetero članov.

Centralni odbor bo reprezentiral nekaj parlament, izvrševalni bo pa reševal sporazumno s centralnim odborom vsa dela.

Po vseh naselbinah naj se vstanove lokalni odbori, ki bodo v tesni in neprestani zvezi z izvrševalnim odborom.

Vse podrobnosti bodo v najkrajšem času priobčene in pojasnjene.

Zaenkrat obstoji samo Slovensko Republiškansko Združenje. Zdaj je treba, da stvorijo podobno Združenje tudi Hrvati, Srbi in Bolgari, in potem se bo začelo skupno delo.

Združenje bo z vsemi svojimi močmi in sredstvi delovalo za svobodo slovenskega naroda v starem kraju. Delovalo bo za pravo svobodo, tako kot jo je označil predsednik Wilson v svoji spomenici in ruski revolucionarji v svoji izjavi.

Podrobnejša poročila slede.

Petrograd praznijo.

Petrograd, Rusija, 12. avgusta. — Vlada razpravlja o tem, da bi Petrograd deloma izpraznili. Iz mesta se bodo morale preseliti take osebe, ki ne delajo in niso v nobeno korist, da se odstrani gospodarska kriza, ki postaja z vsakim dnem bolj občutljivejša. To zadevo so poslali pravosodnemu ministru v odobritev.

Taka odredba je za Petrograd potrebna. Prizadeti bodo tudi zavodi, ki niso v javno korist. Odstranjeni bodo prebivalci, ki so bili mestu samo v breme in ki so povzročevali nemire. Najbrže se bodo tudi šole morale preseliti iz mesta.

Kdor bo hotel priti v mesto, bo moral imeti posebno dovoljenje, kajr bo tudi poasnjeno, po kakih opravilih prihaja.

Kitajska in vojna.

Peking, Kitajsko, 10. avgusta. — Po današnji kabinete se je govorilo, da bo kitajska vlada v ponedeljek napovedala Nemčiji vojno.

Vojna komisija, sestoeča iz 50 najuplivišjih državnih uradnikov, pod vodstvom Lut Seng-Siana, ki je bil prej zunajni minister, ima vsak dan konferenco s predsednikom v zadevi vojnih načrtov.

Kitajski časopisi poročajo, da bo Kitajska poslala svoje čete v Evropo. Vsi podpirajo to idejo in izražajo upanje, da se bodo Kitajci izkazali kot dobre vojake, ako bodo moderno opremljeni.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Pošiljatelj denarja.

Kakor že znano, ne sprejemamo več denarja za izplačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izposlujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorskem, kateri bivajo v krajih, ki so zasedeni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pisno vojno ujetnika, ker nam s tem pomagata sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK, SAKSEN
22 Cortlandt Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
BOVENIA PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)

FRANK HAKSEN, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list na Ameriko	Za celo leto na mesto New York	\$5.00
In Canada	Za pol leta na mesto New York	\$3.00
Na pol leta	Za četrt leta na mesto New York	1.50
Na četrt leta	Za šest mesecev na mesto New York	0.50

"GLAS NARODA" tiskava vsak dan izvenrednih nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Published every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Doplat brez podpis in osebnosti se ne priobčjuje.
Denar naj se blagovno pošilja po — Money Order.
Pri izplačevanju krajnjim naročnikom prosimo, da se nam tudi pošljajo kvantitete
namani, da hitreje najdemo naslovnik.

Doplat na pošiljatelj namariti ta naslov:
"GLAS NARODA"

32 Cortlandt St. New York City.

Telephone: 2876 Cortlandt.

Zora puca...

000

Na otoku Krfu se je vršil sestanek zastopnikov kraljevske srbske vlade in članov jugoslovanskega odbora. Izdalo se je neko izjavo, ki smo jo pred par dnevi pri občili v našem listu s primernim komentarjem.

Umevno je, da je bila ta proklamacija izdana na Krfu kot strela iz jasnega neba za razne patriote in Jugoslovane v Ameriki, ki so se rotili in pridušali in pehali na dno pekla vsakega, ki je bil le malo proti njim in ki ni odobral njihovega ali početja Jugoslovanskega odbora v polnem obsegu.

Ti gospodje pišejo sicer sedaj, da hočejo s svojo retirado vstaviti nasprotnikom besedo in jim zavezati jezik, da jim ne bo treba zastoj kvariti papirja z neosnovanimi napadi.

To je seveda precej cenen način izogniti se javni kritiki in delati o vprašanju, ki je naravnost življenskega pomena za Slovence in Jugoslovane sploh. S tem hočejo reči:

— Polomili smo ga in zdaj si prepovemo o tem vsako besedo! —

Stvar pa ni tako priprosta kot si mislijo ti "prvoborilci" jugoslovanske gibanja v Ameriki.

Če ga kdo polomi in sicer tako korenito polomi kot so ga oni polomili, potem morajo biti pač pripravljeni, da se vlije nanje cela ploha ljudskega zasmeha in upravičene javne kritike.

"Clevelandska Amerika" je priobčila članek pod naslovom "Kralj sankejonira". — Članek je precej zmenden in nerodno koncipiran, kajti pisec članka je stal direktno pod paralizirajočim učinkom te krfske "Pogodbe" ter imel vsled tega komaj duševni mir in jasnost, ki je potrebna pri zasnovanju in izdelanju vsakega dosledno izvedenega političnega članka.

Tako je v članku dosti nasprotij, katerih pa ne bomo navajali razen enega.

V uvodu članka pravi pisec doslovno:
"Če nas Srbija sprejme pod svoje okrilje, je to njena prostovoljna stvar, in slovenski ter hrvaški narod bi moral biti celo hvaležen, če bi prišel v Hrvato, kjer bi imel iste pravice kot narod, ki je že prej tam stanoval, se boril in žrtvoval ter ginil na bojišču cela tri leta".

Nekako proti koncu članka pa se glasi doslovno:
"Mi ne verujemo v skrivne pogodbe, ki se delajo skrivaj, brez narodne vednosti in se potem obešajo narodu kot prisiljena stvar."

"Kako se more ena oseba imenovati kralj Slovencev, če ga Slovenci nikdar volili niso? Ali je kralj Hrvatov, če se je to naredilo brez vednosti naroda?"

"In če narod ni postavil kralja, ali naj se kralj imenuje potem "od milosti božje"?"

Nasprotje med obema tema trditvama v enem in istem članku je torej tako veliko in jasno, da ga mora videti vsak najbolj zabiti Avstrijak.

Iz teh dveh primer pa je lahko oceniti vrednost celega članka v splošnem.

Sedaj pa hočemo preiti na druge stvari.

"Clevelandska Amerika" goji še vedno neko prav posebno ljubav do Karagjorgjevičev.

O njih trdi, da so pri srbskem narodu tako priljubljeni, da niti misliti ni na to, da bi kdaj odvrli kraljestvo. Kralj je v Srbiji nekaj "domač rojak". — Kaj je razumeti pod tem izrazom, je pač največja — jugoslovanska zagovetka.

Vrhunec abotnosti je dosegel članek "Cl. A." v naslednji frazi:

"Vprašanje je zdaj, ali bo Srbija prosila Hrvate in Slovence, da se ji pridružijo v eno državo, veliko Jugoslavijo, ali bodejo Hrvati in Slovenci prosili, da pridejo v to državo. Menda je zadnje bolj vrjetno."

Članek pravi, da je srpska država kot taka priznana od vevlasti in tudi od Združenih držav in da se vsled tega tudi Slovincem in Hrvatom gepira, prositi Srbe, če jih hočejo sprejeti v svojo veliko državo, ki pa ne bo -- Jugoslavija, ampak — "Kraljevina Srbov, Hrvatov", in če že ne bo drugače tudi — Slovencev!

Po mnenju podkovanega člankarja je vzrasel srbski kralj med srpskim narodom. Kdor pa pozna življenjepis sedanje srbskega kralja, ve, da je le malo svojih borbenih zemljskih dni preživel v Srbiji, temveč, da se je mu-

dil kot izgnanec po vseh mogočih deželah ter koval zaro-
te proti obstoječemu demokratičnemu državnemu redu v
obstoječi srbski kraljevini.

Torej veliko porcijo ljubezni si je člankar "Clevelandske Amerike" še vedno ohranil za Karagjorgjeviče, in to kljub velikemu razočaranju, ki ga je doživel v zadnjem času. Vameriti mu ne moremo, kajti navdušenje, ki ga je prevevalo, se ne da tako hitro izbiti. In človek vedno išče izhoda iz zagate, če je enkrat zašel vanjo.

Največji lopar si je prihranil člankar za — Jugoslovanski Odbor.

Pravi sicer, da ima dostojno čast in rešpekt do Jugoslovanskega Odbora, da pa je slednji podpisal pogodbo, ne da bi prej vprašal javno mnenje.

"Gospodje v Evropi so na svojo roko sklenili pogodbo in s tem so prekršili slovesno svojo izjavo, katero so neprestano narodom pojasnjevali — da bo narod sam odločil obliko vlade v Jugoslaviji."

V tej izjavi "Clevelandske Amerike", natiskani z debelimi črkami, tiči velika perfidija in potvarjanje resnice.

Takozvani "jugoslovanski" listi v Ameriki, med kateri je bila tudi "Cl. Amerika", niso nikdar rekli, da bo narod sam odločil obliko vlade v Jugoslaviji, temveč so vedno zatrjevali svojim pristajem, da sploh zdaj ni čas razprajati o teh stvareh.

Vse svoje napade na druge liste, predvsem pa na "Glas Naroda", pa so snovali ravno na to, ker smo mi razpravljali o teh stvareh, do česar smo imeli gotovo neoporečno pravico.

Ti jugoslovanski listi so šli čez drn in strn za jugoslovanskim odborom, odobrvali vsako izmed njegovih dejanj, klečepalili pred njim, a pri tem dobro vedeli, da je Jugoslovanski Odbor le slepo orodje v rokah oficijelne srbske vlade oziroma v rokah Pašića in par glavnih srbskih voditeljev.

Vedeli so, poznavaajoč aspiracije srbske oficijelne vlade, da Srbija nikdar ne bo pristala v kako samodoločbo jugoslovanskih narodov, to je Hrvatov in Slovencev. — temveč, da bo zahtevala zase iz rok zaveznikov slovenske in hrvaške dežele kot zasluženo ceno za njene napore in žrtve v sedanji svetovni vojni.

Največjemu in edinemu, v najlepši in najbolj razumljivi slovensčini pisanemu Zottijevemu dnevniku v New Yorku naznanjamo, da bomo v prihodnjih dneh priobčili veliko zanimivih novic iz stare domovine.

Če hoče Zottijev list obdržati svoj standard kot najboljši informirani slovenski list, bi priporočili uredniku, naj pravočasno izreže dotične stvari ter jih predstavi svojemu občinstvu kot nekaj popolnoma novega.

000

Dopisi.

Sheboygan, Wis.

Ker so dopisi iz naše naselbine tako redki, zato si dovoljujem, da se nekoliko oglasim v javnosti.

Delavske razmere še niso prelebe; dela se namreč s polno paro; zaslužek je pa bolj pičel v primeri s tako draginjo, kakoršna je sedaj.

Kar se tiče napredka v korist nam delavcem, je prav slab, skoraj smelo rečem, da se ne zavedamo, kaj bi bilo nam v korist in kaj nam je storiti, da bi izboljšali svoj delavski položaj. Ravno zato nam je potrebno mnogo čitati. Ni pa zadosti, da rojaki berejo samo časopise, ki vedno eno godejo in pa mašne bukvice. Treba nam je naprednih časopisov in zgodovinskih knjig. Da se pa do tega pride, je treba složnosti, ker v slogi je moč.

"Slovenska narodna čitalnica" pod okriljem ZSS. priredi v nedeljo 19. avgusta svoj družinski večer v prostorih Fr. Stariča, 414 N. S. St. Začetek ob petih popoldne po novem času. Na razpolago bo dobro pivo in mlad pečen prašček. Plesalec bo igrala harmonika vesele poskočnice. Vse to bo samo za en dolar. Upamo, da nas bodo rojaki, člani ali nečlani, ki ljubijo napredek, v velikem številu posetili. Pozdrav!

Jack Menhardt.

Oregon City, Ore.

V tukajšnji slovenski naselbini so se začeli rojaki zanimati za to, da postanejo državljani Združenih držav. Slednji rojaki so dobili državljanske papirje: Jakob Polane, Frank Jare in Anton Zale.

Gospa Storklja se je oglasila v malem času pri družinah: Grkman, kjer je pustila hčerko, pri Mraku pa sinčka. Novorojenčka ma želja, da bi kaj hitro rastle in da bi bila starišem v veselje.

Pozdrav! Naročnik.

Fort Oglethorpe, Ga.

Ker imam ravno nekoliko časa, sem se namenil Vam zopet malo pisati.

Ko sem Vam zadnjič pisal, nisem imeli še dosti konj, sedaj pa je vsak enega jaha ter se učimo jahati. Meni se ni treba več uiti, ker sem bil že prej tri leta pri vo-

Pozdrav vsem bralcem in bralkam "Glas Naroda".

Anton Petris,

23. Car, Batt. D. F. A.,

Fort Oglethorpe, Ga.

Naloga ustavodajnega zborovanja.

(Republika brez predsednika.)

(Lz "Izvestij" sveta delegatov delavcev in vojakov v Petrogradu.)

Kardinalno ali glavno vprašanje, ki se predloži ustavodajnemu zborovanju, je vprašanje organizacije državne oblasti. Ustavodajna skupščina ima odločiti, kako oblika bo imela pri nas v Rusiji zakonodajna oblast, to je, določiti mora, kateri bodo pri nas zakonodajalci; kako bo organizirana izvršilna oblast, to je, kdo bo izvršil, postave in konečno mora ustavodajna skupščina organizirati sodništvo, to je pojasniti, kdo bo sodil ruske državljane radi nepokornosti ali kršenja postav, kdo bo branil te državljane in kdo bo zopet ustanovil kršene pravice.

Te tri oblasti skupaj — zakonodajna, izvršilna in sodna — tvorijo vsebino državne oblasti.

Revolucija je izročila državno oblast v polnem obsegu v roke naroda. Mesto nesramnih besed "osnovnih zakonov" strogolajenega državnega reda, ki so se glasile: "Imperatorju vseh Rusov pristojna vrhovna oblast, edina obvladujoča sila. Biti pokoren njegov oblasti, ne le iz strahu, temveč iz vestnosti, je zapovedal sam Bog", je proklamirala revolucija neomajno in neizpremenljivo geslo: "Vrhovna oblast, samoderžavo ruske države pripada narodu".

Narod je sedaj v polni posesti državne oblasti in ustavodajna skupščina naj v osnovnem zakonu, konstituciji, uzakoni obstoječe razmerje, to je demokratično republiko v Rusiji.

Povzatek k monarhiji v Rusiji je izkobil. Narod bo zdobil vse one, ki bi si drzili vprizoriti poskus iztrgati mu državno oblast in isto izročiti kakemu novemu tiranu.

Nobenega dvoma ni, da bo prvo dejanje ustavodajne skupščine proklamacija republike v Rusiji. Ta akcija bi pomenila, da pripada državna oblast v Rusiji od sedaj naprej narodu. Da pa ta oblast v resnici ostane v rokah naroda, bo morala ustvariti ustavodajna skupščina sistem republikanskih institucij, pod katerim bo narod kot celota vedno v stanju kontrolirati državno oblast in izvajati nanjo direktno in indirektno pritisk. Delo ustavodajne skupščine za ustvarjenje republikanskih organov demokratično organizirane državne oblasti bo najbolj komplicirano in najbolj odgovorno. Vsled tega je potrebno, da se že sedaj prične z razpravljanjem o teh vprašanjih: na ljudskih zborovanjih in volilnih shodih, da ima v času sestanka ustavodajne skupščine demokracija na razpolago izdelan načrt organizacije republikanskih institucij.

V Evropi, v Ameriki in Avstraliji obstoječe republikanske institucije lahko služijo v številnih ozirih kot koristni vzorci pri izdelanju teh načrtov. Kljub temu pa se ruska revolucija ne more zadovoljiti s tem, da bi priprosto kopirala institucije inozemskih republik, predvsem raditve, ker so obstoječe republike v največ slučajih takozvane cenzus-republike, to je državna oblast v teh republikah ne pripada narodu, temveč le bogatim razredom.

Republikanske naprave v teh republikah so v večini slučajev prikrojene tako, da se ne dovoli delavskim masam sodelovati pri državnem življenju in aktivnega sodelovanja pri državnih funkcijah in mnenje ljudstva se nadomešča s mnenjem, to je voljo razredov, ki imajo posest v rokah. Posledica tega je, da ne služi vlada, to je državna oblast v večini republik obrambi in varstvu delavskih mas, temveč zatiranju slednjih. Res je, da se ne izvršuje zatiranja delavstva v republikah: tako okrutostjo kot se ga je vršilo pri nas v Rusiji za časa absolutističnega režima. Kljub temu pa je treba zavreči številne republikanske institucije starega in novega sveta pri zgražanju ruske republike potom ustavodajne skupščine.

Vzemimo naprimer vprašanje glede predsednika republike. Predsednik v kakih republikah prikazuje kot glavni kake države prav tako kot predsednik v an-

narhiji monarh vrhovno državno oblast. V večini slučajev so sestavili osnovne zakone republik zastopniki posejdujočih razredov, ki so pri določitvi pravic in dolžnosti predsednika dotične republike kopirali eno monarhov evropskih držav. Posledica tega je, da tvorijo predsedniki republik v večini slučajev neke vrste začasnih monarhov. Predsednik Združenih držav Severne Amerike razpolaga naprimer nad obrambno silo na kopnem in morju, nad oboroženimi silami na kopnem in na morju carju samemu. Predsednik Združenih držav Severne Amerike ima po ustavi pravico sklepati z drugimi državami pogodbe. Isto pravico je imel po naših starih osnovnih postavah strogolajen car.

Pravica predsednika Združenih držav, da sklepa za hrbotom naroda pogodbe, ki so veljavne za narod in naj bodo še tako težke za narod sam, se obrača predvsem proti ameriškim delavskim masam. Res je, da potrebujejo te pogodbe, da postanejo pravomočne, dovoljenja dveh tretin glasov senata Združenih držav. Ameriški senati, ki obstaja iz političnih trgovcev, pa se prav nič ne briga za to, če izdaje interese naroda, kadar pridejo vprašev interesi kapi talistov.

V Združenih državah so ministri odgovorni le predsedniku Združenih držav. Oni niso tam "služabniki naroda", niti služabniki parlamenta, temveč le služabniki predsednika, prav tako kot so v Nemčiji služabniki pruskega kralja, ki je obenem nemški cesar. Vsprico tega stare minister v uradu, če se tako dopade predsedniku in naj drugi še tako dobro spoznajo, da je delovanje tega ministra škodljivo splošnosti.

V stari Rusiji so morale biti vse postave potrjene, sankcionirane od carja. Car bi ne dopustil, da bi se sprejelo postav, ki bi mu ne bile povšeči. V isti meri ima predsednik Združenih držav po ustavi pravico ustaviti ali držati od celega kongresa sprejete postav ali predloge. Te pravice predsednika, da zadržuje sprejem postav, se poslužujejo vladajoči razredi, ki izvajajo na predsednika pritisk.

Ruski car je razgnal Dumo, ko je nastopila slednja proti vladi, katero je imenoval car. Francoski predsednik ima istotako pravico s privoljenjem senata razpustiti poslansko zbornico. Francoski senati pa obstaja izključno iz zastopnikov razredov, ki so sovražni delavskim slojem ter da vsled tega vedno privoljenje za razpust zbornice, ki obstaja povečini iz demokratičnih poslancev. Vsled tega ni težko uvideti, da so predsedniki buržujskih republik monarhi monarhi, dasiravno le za "eno uro". Na ustavodajnem zborovanju Združenih držav se ni zastoj ventiliralo vprašanje, če bi se ne napravilo mesto predsednika trajnim "za celo življenje".

Od predsedništva, ki traja celo življenje, je le en korak do predprave predsednika, da zapusti svoje mesto sinu kot dedščino skupno s premienim in nepremienim promozenjem.

Ruska demokratična republika si seveda ne bo vzela za vzorec takih inozemskih republik. Če je ruski narod enkrat iztrgal državno oblast iz rok carja ter jo vzel v svoje lastne roke, ne bo te državne oblasti niti v celoti, niti delno in tudi ne začasno prepustil kakim posameznim osebi.

Z izdelanjem osnovnih postav, konstitucije, ruske republike se bo pečala ustavodajna skupščina. Kakorhitro bo ta skupščina končala izdelanje konstitucije, se bo odgodila ter umaknila zakonodajni korporaciji, ki bo izvoljena potem splošnih, direktnih, neposrednih in tajnih volitev. Od ustavodajne skupščine se bo razlikovala z ozirom na njene naloge. Ustavodajna skupščina bo izdelala ustavo, to je osnovne zakone, zakonodajna skupščina pa bo vodila tekoče posle.

Dočim bo predstavljala ustavodajna skupščina ves narod ter v poslovala vsaka oblast v deželi v trenutku sestaja te skupščine, bo v isti meri zakonodajna skupščina predstavljala celi narod ter v njej imenu uredila vse postopaneje.

Iz vsake, kar smo navedli, je jasno razvidno, da smejo biti vse državne funkcije, ki se tičejo važnih ljudskih interesov, le iz zakonodajne skupščine zgoraj imenovane predprave predsednika republike; vrhovno nadzorstvo vojaške sile, sklepanje pogodb, imenovanje ministrov bo pripadalo zakonodajni skupščini.

Le na ta način bo mogoče zavarovati narod pred raznimi presečenjenji in notranji in zunanji politiki. Le na ta način bo ostala čim največja mera državne oblasti v rokah naroda in na ta način bo tudi ruska republika v resnici parlamentarna republika, to je zakonodajna skupščina, ki bo igrala v deželi v političnem smislu glavno vlogo.

Z ozirom na te razmere bodo ostali za predsednika republike le še banketi, državne ceremonije, parade, ki pa bodo kljub temu poirze velikanske svote.

Jasno je, da ne potrebuje republika nikakega predsednika. Kako pa naj obstaja republika brez predsednika? To vprašanje je slično onemu vprašanju, ki jih stavljajo v daljnih ruskih vaseh stare mamiče: Kako naj vzdrži Rusija brez carja?

Kot vidimo sedaj, je mogoče živeti brez carja, ne slabše, pač pa veliko boljše kot s carjem. O tem so se prepričali tudi najbolj reakcionarni sloji Rusije.

Ako se prenese najbolj važne oblasti predsednika v roke zakonodajne skupščine, to je v roke parlamenta, kake pravice obstajajo potem še za predsednika? Nikake! Ker pa je treba in je pač tudi mogoče prenesti vse važnejše in odlučne pravice, ki jih ima zdaj predsednik kake moderne republike, v roke zakonodajne skupščine, je tudi igrača naprtiti dolžnosti takega predsednika tej zakonodajni skupščini sami ali kakemu drugemu organu državne vlade.

Mi pa lahko tudi navedemo služaje republik brez predsednikov. Republika take vrste je mala švicarska republika, kjer je predsednik eden izmed ministrov zveznega sveta, ki dobiva za svoje doštajanje na leto plačo 500 rubljev. Ta predsednik nima nikakih posebnih pravic ter je le prvi med sebi enakimi. Drugi slučaj pa je še veliko bolj očividni. To je sedanja ruska republika. Obstaja brez vsakega predsednika in to v času, ko se nahaja republika v skrajno težavnem položaju.

V volilnem boju za ustavodajno skupščino bo dolžnost demokracije, da pojasni ljudskim masam, kako predstavlja predsedništvo v republiki nepotrebno drago in nevarno institucijo.

(Opomba uredništva. — Ta izvajanja, katera smo priobčili zgoraj, so izšla v oficijelnih "Izvestij" ruskega sveta delegatov delavcev in vojakov v Petrogradu, in sicer dne 26. aprila tekočega leta. Izvajanja mečejo izvanredno ostro luč na fineso, s katero se pripravila v Rusiji ustavni boj, ter kažejo obenem, kako temeljito so proučili voditelji sedanje Rusije vsa vprašanja glede stvritve svobodne države. Niso se zadovoljili s publicni frazami o demokraciji in svobodi, temveč so z nožem kirurga raztelesili celi moderni državni ustroj ter prišli resnici na dno. Omenjamo še enkrat, da so to izvajanja oficijelne ruske vlade ali vsaj ljudi, ki določujejo usodo moderne Rusije. Iz izvajanj pa je končno tudi razviden ves veliki boj, ki se vrši sedaj in ki dela ostalim zavezniškim državam toliko praglavje. Članek smo priobčili le v informativne svrhe, ne pa da bi skušali s tem kritizirati razmere, ki vladajo v naši lastni republiki.)

Slovenski vojak.

Iz Crockett, Cal., nam poročajo, da so od tam šli k vojakom slednji rojaki: John Savorec iz Božakova, Joseph Dragovan iz Podzemlja, Joseph Pešaver iz Črešnjeve, Peter Brane iz Praprota, Jacob Petrovič iz Bereče vasi, Joseph Lubček iz Mirne peči in Marko Plut iz Mačkovec v Beli Krajini.

Iz Conemaugh, Pa., pa so bili potrjeni slednji: Michael Rok, Frank Gnezda in Frank Zlar: vsi večletni pevi Slovenskega pevskega in izobraževalnega društva "Bled".

LEPA IN ZRAČNA SOBA

se odda pri slovenski družini Joseph Rojance, 353 Cornelia St., Ridgewood, (11-14-6) Brooklyn, N. Y.

Slovenci na bojiščih.

Janez Žnidaršič iz Podcerkve, po domače Ljazar, piše iz Mosula župnika v Starem trgu pri Ložu: Malo vstrie Vam napišem in vem, da je vsak človek radoveden, kako je v tem daljnem kraju, Aziji, ker vem po sebi, ki sem radoveden po domačem kraju in domačih deželah in svoji družini, saj teče sedaj že četrty mesec, ko nisem dobil nobenega pisma od doma.

Torej moja pot že sem je bila huda in nič kaj prijetna. Vožnja je trajala sedem tednov in ob sedmih tednih smo prvi šotor postavili, mesto se imenuje Lepo (Aleppo) in tam smo se malo odpočili in naspali.

Bili smo v tem mestu štiri dni in smo se po štirih dneh odpeljali po več tistih mestih. Ko sem bil še otrok, sem slišal od njih, kaj se je enkrat zgodilo s Kristusim, in pred 14 dnevi smo se peljali čez Babilonijo in zdaj smo v Mosul. Tukaj pa Aziji je velika vročina, ker je že zdaj 60 stopinj gorkote in toplota. Zemlja se mi jako dopada, ker je sama ravan in v nekaterih krajih debela zemlja in rodovitna. Samo ljudje so preleni. Kosev po Aziji ni drugih, kdor je kosec polti, je tudi pozimi, če ga pristojno živeti. So velike črede vsakovrstnega blaga in žetev je skoro končana. Zda mlatijo, kar pa ni taka varčna navada, kakor po Avstriji. Tukaj vse žito ene vrste na en kup speljejo in potem gre z osli in mulami ali kar ima toliko časa, kolobar, da osel osla goni, da stopata vse v prah, da se ne dobi šopa čiste slame; ostane samo drob. Kar še tiče hrane, je življenje tukaj še po ceni, ker mi sploh hrana ostaja, kar spada name. Goveja živina velja pri dveh letih po našem denarju 30 do 40 kron, in kruh je ravnotako poceni. Po nekaterih mestih smo dali za trideset litra konjaka 60 krajcarjev. Sladkor je drag, velja 1 kilogram 100 kron, in petrolej. Jezik je večinoma arabski in turški in vmes se dobi francosko in angleško. Mi Avstrijci in "tajlendarji" tudi ne nosimo poleg sebe orožja za parado, ampak za svojo varnost, ker Arabci so slabi ljudje....

Kako sem v deseti noči igral zdravnika.

Bilo je lepo nedeljsko jutro, dne 3. junija letos. Hodil sem po vojaškem pokopališču in si ogledoval križe. Nekam težko mi je bilo pri sreč. Nato sem stopil v malo cerkvico, ki je nosila mnoga znamenja od udarcev granat. Niti tebi hram božji, vojna ne prizanaša, sem si mislil. Zunaj na jelki je na šinkovce tako glasno udrihal svojo kratko pesmico, da se je razleglo daleč naokrog.

Ko sem se povrnil k stotniji, je bilo že izdano povelje, da se pripravimo na odhod.

"Ko bi človek vsaj v nedeljo imel mir", pravi eden tovarišev. Drugi pa za zavrne: "Kaj misliš, da v nedeljo laške granate ne eksplodirajo?" In tretji meni: "Fantje, meni se vse tako zdi da bomo še danes Lahe počeno naklestili." Pa smo jih res.

V večernem mraku smo že korakali v smeri proti Trčju. Okrog polnoči smo težko obloženi dospeli na Grnado. Tu smo se združili s saperskim oddelkom in za vsak slučaj na nekaterih točkah hitro napravili žične ovire. Krog 3. ure zjutraj smo se že pograbili s sovražnikom. Naša artilerija je začela z vsemi kalibri tako grozovito udrihati, da se je hrib tresel, kakor o potresu. Pa tudi mi smo že komaj čakali, da pridemo na vrsto.

Postavil sem se s svojim malim oddelkom v zapuščen artilerijski jarek. In že se vsujejo Italijani kar v gruclah proti nam. Začeli smo delati iz vseh sil, kakor vojak večje dolžnosti, kadar gre za življenje in smrt.

Naenkrat nas obsujejo Italijani, kakor čebele panj; moji ljudje so bili kar pomešani med njimi. Kaj je bilo Lahe so prišli k nam z razbitimi glavami prosit pomoči. Puške so bili že preje proči vrgli, ali so jih pa kar pred nami proč metali. K meni pristojni neki Italijan ter me tako milo prosil, naj mu pomagam rano obvezati; imel je levo roko skoraj čisto odtrgano, le malo se mu je držala rama. Smilil se mi je in hitro ga obvezem z njegovo hlačno gamašo. Ko so drugi to opazili, so vsi silili k meni in prosili: "Signor dottore, signor dottore, anche mi sono feriti!" (Gospod doktor, tudi jaz sem ranjen.) Sam nisem vedel, katerega naj se preje umilim. Obvezal sem pa sredi rano tako, kakor

če bi krojač prišel kovaču in pomagat. Bil sem že ves okrvavljen in utrujen, ko zagrmel in treščil med nas 28-centimeterska granata. Učinek je bil grozen. Nekaj časa sem bil kakor brez uma, ko sem se pa zavedel, nisem mogel stopiti na nogo, ker mi je bil vanjo priletel kamen. Tako tudi za sanitetno službo nisem bil več sposoben. Za mnoge te tudi ni bilo več treba, kajti granata jih je obvezala za zmerom, nekatere pa vsaj za nekaj mesecev. Tako tudi mene.

Italijanski ujetniki so mi se potem pripovedovali, da je bila ta dan uničena njihova moč, toda tudi jaz ne bom pozabil, kako sem v 10. italijanski ofenzivi igral vlogo zdravnika.

Četovodja I. O.

Povest o Houstonu.

Nihče ne ve za pravi vzrok izjalovljenja Sam Houstona. To je zgodovinski misterij. Neka ženska — njegova lastna žena, — je bila na ta ali ni način zapletena v za dečo. Kroži sicer veliko verzij o tej zadevi, vendar pa so vse nedokazane in raditega ni nihče sile, da bi jih omenjali.

Tu pa je povest sama: Sam Houston je bil eden pionirjev Tennesseeja. Bil je borilec, diplomat ter rojen pustolovec. Postal je odvetnik v Tennessee in tam mlada država ga je poslala leta 1823 v kongres. V onem času je bil star Houston šele trideset let, bil samouk, a v posesti ognjevitog temperamenta.

Ta njegov temperament ga je zavedel v krvav dvoboj, dočim je bil še član Kongresa. To pa ni prav nič oviralo Tennessee, ki ga je izvolila leta 1827 svojim guvernerjem. Houston je bil takrat najbolj popularni človek na južnem zapadu. Na razpolago so mi bili denar, prijatelji in časti.

Bil je med drugim tudi intimen prijatelj takrat vsesmočnega Andrew Jacksona. Govorilo se je o njem kot o onem izmed bodočih predsednikov Združenih držav in vse je obetalo najboljšo za bodočnost.

Takrat pa je prišlo iznenadenje. Leta 1829 je zapustil Houston svojo lepo mlado ženo, s katero je bil poročen le dva meseca. Odpovedal se je guvernerstvu Tennesseeja, zapustil dom, prijatelje, karijero ter nikomur dal pojasnila radi tega čudnega njegovega postopanja. Nato pa je izginil v divjino.

Kmalu so prišla poročila, da se je izpremenil v divjaka in da živi z nekim indijanskim plemenom. — Prezvel je obleko in navade domačinov ter popolnoma obrnil hrbet civilizaciji.

Mnogobetajoč človek je nameroma vrgel od sebe vse, kar dela življenje vredno, da se ga živi. Padel je na stališče divjaka.

Skozi tri leta je ostal pri Indijaneh kot reren član njih plemena. Nato pa je "prišel nazaj."

Texas je bil v onih dneh del Mehike. Veliko podjetnih Amerikanecv pa se je bilo že naselilo tam in ti pionirji so se naenkrat zgrabili z mehiško vlado. Amerikanci so se zbirali skupaj v samo-obrambi.

Leta 1832 je zapustil Sam Houston svojo indijansko vas ter se postavil na čelo teh pionirjev. Izgubljeni je naenkrat zopet prevzel na se breme življenja ter pričel delati zgodovino.

Njegovi zmožnosti in nadarjenosti se je posrečilo izpremeniti slabo organizirane naselbine v kompaktno maso. Prisilil jih je, da so vrgli

na stran vsako nepostavnost ter sprejeli ustavo. Njegovi enerzijski pa se je tudi posrečilo prepričati vsako prezgodnjo ustajo proti Mehiki.

Konečno, leta 1836, je proglasil Texas za prosto in neodvisno državo. Mehiška vlada seveda ni mogla trpeti takega samovoljnega postopanja ter odposlala močno armado pod poveljstvom generala Santa Ana, ki je imel nalogo uničiti pionirje.

Houston se je s svojimi 750 možmi postavil temu sovražniku v bran ob bregovih reke San Jacinto in sicer dne 21. aprila leta 1836. Mehiška armada je bila poražena. — 630 mrtvih in 730 ujetih, med katerimi je bil general Santa Ana sam. Houston pa je bil v tej bitki težko ranjen.

Ta boj pa ga je napravil idolum njegovih mejnih tovarišev. — Vsled tega so ga izvolili predsednikom novo ustvarjene republike Texas. On je takoj zgradil finance in industrije republike ter jih postavil na zdravo podlago.

Ponudilo se mu je diktatorstvo nove republike, a on je to odklonil. Imel je namreč druge namene. Že od prvega pričetka je nameraval izročiti Texas Združenim državam. Ko je stavil tozadevno ponudbo, se je naša vlada pomišljala. Houston pa jo je kmalu pregovoril, da je sprejela ponudbo ter anektirala velik del dežele, katero je iztrgal Houston iz rok Mehike.

On je bil guverner te države. Ko je odpadla od Unije v pričetku Državljanske vojne. On se je namreč zamen boril proti tej secesiji. Ker pa ni hotel biti odpadnik od Združenih držav, kojih ustavo je prisegel vzdrževati, so mu državljanji Texasa odvzeli guvernerstvo. Houston se je umaknil v ozadje in dve leti pozneje je umrl.

Doživljaji gen. Obregona.

Pri Gomez Palacio, štiri milje od Torreona, se je izročilo Obregonu brzojavko, v kateri se ga je obvestilo, da bo v tem mestu ustreljen. Ko je prišel naš vlak preko mosta v Torreón, smo lahko videli kompanijo kavalerije, ki je bila postavljena ob postaji. — Tako poroča neki pisatelj v "Christian Herald." — Obregon me je poklical v posebni prostor Pullmana ter rekel:

— Mislim, da je namen Ville ubiti me tukaj. Če me ne ubijejo, me bodo gotovo vrgli v ječo. Vi ste Amerikanec in nevtralen. Vam se ne bo zgodilo ničesar zlega, dočim bo ljudi mojega štaba doletela ista usoda. Želim, da odidete ven ter obvestite moje prijatelje, ki mi bodo mogoče pomagali. Vzemite ta denar ter pohitite na mejo. Kupite avtomobil ali karkoli potrebujete.

Rekli to, je odprl železno blagajno pod sedežem ter mi izročil zvitek ameriških bankovcev, debel kot moja roka. Gotovo je bilo v zvitku več tisoč dolarjev.

Naš vlak je prišel na postajo in takoj je vojaštvo obstopilo voz. Straže se je postavilo ob oboja uho da ter obvestilo Obregona, da je ujetnik. Dvakrat sem skušal pobegniti, a obakrat se me je zavrnilo.

Generala Isabel Robies in Urbina sta prišla na vlak ter obvestila Obregona, da je odredil Villa njegovo eksekucijo. Ona dva pa sta bila proti temu ter se brzojavnim putem posvetovala z velikim načelnikom.

Več kot eno uro je ležal naš vlak na stranski tračnici, zastražen od vseh strani. Izmenjalo se je več ducatov brzojavk. Konečno je izročil Obregonu brzojavko rekel:

— To so dobre novice.
— Poročilo pa se je glasilo:
— Pustite ga hitro oditi. Mi bomo živeli, da vidimo dan, ko bomo žalostni.

— Moj nasvet je, da se takoj odstranite. — je rekel general Robies, — kajti on lahko vsaki trenutek izpremeni svoje mnenje.

Straža se je umaknila in nadalejevali smo svojo pot. Ko smo zapustili mesto, se mi je Obregon približal ter me prijel za roko.

— To je bilo huje kot bitka, ali ne, Tejanos? — je rekel smeje. — Trikrat v dveh dneh sem bil obsojen na smrt. Stvar postaja dolgočasna. Mimogrede rečeno, pa mi lahko vrnete denar. Ne boste ga potrebovali.

Francoski bombardirali Frankobrod. Paris, Francija, 12. avgusta. — V povračilo za nemški zračni napad na Nancy in na pariško predmestje sta večer dva francoska letalca bombardirala eno najvažnejših nemških mest ob Reni. Obe letali sta se uspešno vrnili.

MISS CLARA MOYES, ČLANICA AMER. RDEČEGA KRIŽA.

Moderne zračne bombe in njih zgodovina.

Obstreljevanje iz letal je, kakor znano, "pridobitev" modernega časa in sedanje svetovne vojne, vendar pa je v smislu, če razumemo pod letalom vodljivi zrakoplov ali pa aeroplan. Če pa razširimo pojem ter se vprašamo, kedar se je prvič metalo razstreljivo iz zraka na sovražno ozemlje, potem moramo poseči nazaj v sredino preteklega stoletja.

Bilo je leta 1849, ko so oblegali Avstriji pod poveljstvom generala Haynaua Benetke. S pomočjo takratnih topov ni bilo mogoče doseči Benetk in tako je prišel artilerijski stotnik, baron Uchatius, — isti, ki je bil pozneje iznajdatelj posebnega bronca za topove, — na misel, da bi spuščal bombe s pomočjo majhnih balonov na oblegano mesto. Na balone, ki so nosili razstreljivo, je pritril počasni tleče vžigalnice, ki naj bi v določeni časi zažgale balon, namreč v

času, v katerem je domneval, da bodo baloni nad obleganim mestom. Izdelalo se je 200 takih zračnih min. Uspeh pa ni odgovarjal pričakovanju. Sedaj so odgovorile vžigalne vrvi, sedaj so prehitro dogorele, ker se je napacno izračunalo hitrost, gonilno silo in smer vetra. Ker je trajno pihal veter z morja, se je spuščalo zračne mine z lažjo, a takrat se ni še vedelo kot danes, da se smer vetra v višini hitro izpreminja. Vsled tega ni prišlo nad mesto niti pol ducata teh zračnih bomb. Večina njih je padla v morje ali v lažne. Nekateri pa so celo prizadejale Avstrijcem samim škodo. Kljub tem neuspehom pa so padle Benetke v roke Avstrijcem. Par let pozneje je vprizorila francoska vlada poskuse z balkan. minami in tudi druge države so sledile temu vzgledu. Doseglo pa se ni nobenega uspeha, dokler se ni v najnovejšem času uspešno uporabil brezžičnega prenašanja električnega toka na način, da se je majhne, z elektromotorjem gnane balone potom Hertzovalov valov krmarilo ter na isti način tudi sprožilo naboje, nakar je bomba padla na dotično mesto. V

Slov. pevsko podporno društvo "ZVON"

SEDEŽ V CLEVELAND (NEWBURG), OHIO.

URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF BLATNIK, 3582 E. 82. St., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: GUST STRAJNER, 903 E. 68. St., Cleveland, Ohio.
Tajnik: ANDREW ŽAGAR, 3704 E. 78. St., Cleveland, Ohio.
Podtajnik: ANTON GORENC, 7728 Osage Ave., Cleveland, Ohio.
Blagajnik: MIKE VRČEK, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.
Zapisničarica: ROZI MAUER, 3522 E. 82. St., Cleveland, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

MARY GLIHA, 3606 E. 78. St., Cleveland, Ohio.
MARTIN MARTINŠEK, 3559 E. 81. St., Cleveland, Ohio.
FRANK VRČEK, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI NADZORNIKI:

JOHN FONDA, 7825 Burke Ave., Cleveland, Ohio.
FRANCES ZABUKOVEC, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

VEŠTAR:

LUDVIK GRUDEN, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

Seja se vrši prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Miki Plutevi's baru, 3611 E. 81. St., Cleveland, Ohio.

velikem obsegu se takih poskusov činkovita, ni popolnoma izključeno, da bi se poseglo nazaj k balonom brez moštva, katere se bo vodilo s pomočjo elektrike.

Povišanje cene časopisov.

Nameravano povišanje pariškega časopisa od enega na dva centima se je odložilo do 1. septembra.

POPOTNIKI.

Vsem onim, ki ste namenjeni potovati v Cleveland, posebno ako imate družino, bo potrebno nabaviti pohištvo in kuhinjsko opremo ako se hočete nastaniti v naši naselbini. Zato ob tej priliki pripravljamo svoje velike prodajalne, kjer dobite vse kar le potrebujete. Pri meni imate vedno poteno in zanesljivo blago.

Ako dospete v Cleveland na postajo in se neveste kam obrniti, pokličite na telefon Princeton 1381 ali pa Rosedale 1881 in jaz bom poslal en avtomobil po vas. Ako pa vzamete pocestno karo se peljite s St. Clair karo do 62. ceste in na vogalu St. Clair Ave. je naslov:

A. GRDINA,

6127 St. Clair Ave.,

Cleveland, O.

Pri meni se lahko dobi letni kalendar za 20c. poštnih znamk.

THE PENN-MARY COAL COMPANY

išče 300 majnarjev

za razna dela. Naše majne so v Heilwood, Pa. in Clement, Pa. na P. R. R. in N. Y. C. železnicah. Mi plačamo največjo plačo v tem delu dežele in naši možje zaslužijo od \$100.00 do \$165.00 vsake dva tedna. Na vas je ležče koliko hočete narediti, imamo dovolj voz in nobenih delavskih sporov. — Dobro hiše — dobra voda — cerkve — šole.

Pridite pripravljeni za delo ali vprašajte

Peter Potoma ali Gen. Mgr. T. R. Johns

v HEILWOOD, PENNA.

Važno za vsakega.

KADAR želite izvediti za naslov svojih sorodnikov, prijateljev ali znancev,

KADAR želite prodati posestvo, farmo, lote, hišo, pohištvo, trgovino itd.

KADAR želite objaviti krst, ženitve, žalostinke itd.

KADAR želite dobiti delavce ali pomoč v gospodinstvu itd.

KADAR želite dobiti delo za sebe ali svojega prijatelja ali znanca,

KADAR želite objaviti društvena naznanila,

RABITE VSELEJ "GLAS NARODA"

"GLAS NARODA" dobite v vsaki slovenski naselbini; v vsakem mestu, v vsakem trgu in v vsaki mali vasi v Zedinjenih državah, kakor tudi v Canadi itd.

"GLAS NARODA" je najpriljubljenejši in najbolj razširjeni slovenski list na svetu.

"GLAS NARODA" je razposlan na leto v štirih in pol milijona (4,500.000) iztisih in je torej najboljšo sredstvo za oglaševanje.

CENE SO SLEDEČE:

Trikratno iskanje sorodnika ali prijatelja stane \$1.00
Enkratna objava prodaje posestva, hiše, lota itd. stane \$1.00
Enkratno iskanje delavcev stane \$1.00

Enkratno iskanje dela stane \$0.30
Enkratna objava ženitne ponudbe, žalostinke ali kaj enakega stane \$1.00
Enkratno društveno naznanilo stane \$0.50

Slovenskim trgovcem naredimo posebno ugodne cene pri stalnih oglasih. Naročilom je poslali vselej tudi denar.

NASLOVITE NA:

82 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Rojaki, vpoštevacite naše geslo, da ne sprejememo oglasov, ako jih spoznamo za dvomljive in s tem varujemo naše naročnike pred raznimi sleparji, katerih je vzpovzod dovolj.

Rojakom svetujemo, kadar kaj kupujejo ali pa laročajo, da se prepričajo če je oglas v našem listu in ako ga ne opazijo, naj vprašajo prodajalca, zakaj ga ni. Posebno velike važnosti je za vsakega pri naročilih po pošti.

PATRIJOTI!

Stric Sam išče
500 PEKOV
100 KUHOV
25 MESARJEV

za hraniti U. S. vojske
SLUŽITE SVOJI DRŽAVI,
KJER JE MORETE NAJBO-
LJE.

Peki, kuhi in mesarji se
iščejo, da služijo Z. D. v svoji
oru.

Vam ni potrebno veljati se
ali opravljati vojaške dolžno-
sti razen svojega posla.
Ako znate peči ali kuhati,
Stric Sam vas hoče — če pa
ne znate peči ali kuhati vas bo
pa Stric Sam naučil.

VPIŠITE SE DANES!

STOPITE V ČASTNE VRSTE

za časa vojne.

STAROST 18 DO 45 LET

Plača pekovi \$33 do \$44 na mesec
plača kuhar \$36 na mesec
plača mesarjev \$36 na mesec

Uradi rekrutacije:
vzaj 39th Street in 6th Ave.,
New York.

Dr. Janez Ev. Krek:

Slovinci

(Knjiga je bila tiskana začetkom sedanje vojne v Jeni na Nemškem. — Takoj, ko je izšla, jo je zaplenila nemško-avstrijska cenzura.)

— 000 —

Industrija, ki se najbolj bliža lončarstvu, namreč steklarska, je zastopana s steklarno v Zagorju.

Vodne sile. — Bogate vodne sile pospešujejo napredek žag in mlinarske industrije. Vodno silo pa se tudi uporablja za električne naprave v modernem smislu, v razsvetlevalne namene in pridobivanje električne energije.

Pri tem je treba omeniti naprave za transformacijo energije v Jesenicah in Trzinu. Najnovejša centrala za Kranjsko je bila v Trzinu z maksimalno silo 3,000 konjskih sil. Najti pa je še več manjših krajevnih naprav, in v številnih vaseh, izgubljenih v gorovju, si podaljša ubogi kmetovalec svoj dan z električno lučjo.

Glasom poročil hidrografičnega centralnega urada bi se moglo edinole v Kranjski, v gorenjem teku Save, izrabiti deset tisoč konjskih sil, ki bi zadostovale za industrializacijo cele province.

Viri gorkote in električne energije so dovoljevali, da se je ukoreninila tekstilna industrija. Tem se imamo zahvaliti ustanovitve velikih tekstilnih tovarov v Ljubljani in Trzinu na Kranjskem ter Ajdovščini na Goriškem.

Številne tvornice za slaminke so našle razentega v Domžalah in okolici teren, ki je bil že dobro pripravljen od prej vsled domače industrije.

Točišča industrije. — Vse industrije, o katerih smo govorili, najdejo svoja točišča v Trstu in Reki, dveh izločih Slovincem na morje.

Lesna industrija in druge najdejo najboljši izhod v teh dveh morskih pristaniščih, ki sta obenem važni točki za uvažanje in za industrije, ki so zvezane z uvažanjem. (Najti je rafinerije ali čistilnice za riž, kavo in petrolej ter tvornice olja in mila).

Zaznamovati je nadalje strojno industrijo, ki pa ne uspeva preveč radi prevelike konkurence od zunaj.

Komunikacije, ki se stalno izboljšujejo vsled zgradbe novih železnic ter ugodne zemljepisne razmere nam dajejo upanje, da bo industrija v provincah, v katerih prebivajo Slovenci, vedno bolj rasla. Industrializacija pa se le še pospeši s turistično industrijo, ki vedno bolj uspeva v Gorenjski, odlični po svoji naravni krasoti.

Posameznosti ekonomske organizacije. — Pričetek ekonomske organizacije pri Slovincih ne sega daleč v preteklost. Prve kreditne zavode se je ustanovilo leta 1872 v obliki kooperativnih zadrug, ki odgovarjajo demokraciji našega naroda.

Na socialnem polju pa se je pričelo delovati bolj razširno in intenzivno šele krog leta 1895. Slabi pričetki ekonomske neodvisnosti pa so porodili v času, ki je naravnost presenetljivo kratak, ekonomsko organizacijo, ki je relativno zelo močna in v kateri zavzemajo kooperativne zadruge najbolj odlično mesto.

Kooperativne zadruge. — Glasom poročila centralne statistične komisije na Dunaju je obstajalo koncem leta 1912 v celem 952 slovenskih kooperativnih zadrug, od katerih jih je bilo 424 na Kranjskem, 254 na Štajerskem, 36 na Koroškem, 135 na Goriškem in 56 v Istri.

Glede uspehov pa nimamo na razpolago posameznih statistik izvenški za leto 1910.

Med različnimi skupinami kooperativnih zadrug zavzemajo kot povsod, kreditne zadruge prvo mesto. Leta 1910 jih je bilo 543. — 512 zadrug je vložilo svoja poročila v statistične svrhe: kooperativnih kreditnih zadrug po sistemu Schultz-Delitsch je bilo 108, rajfajznovk pa 404.

Zadruge teh dveh sistemov so dovolile leta 1910 natančno 46,604,845 kron posojil ter šteje 164,954 članov. Če se vzame vpoštev število slovenskega prebivalstva, se lahko vidi, kakšen je bil uspeh teh zadrug.

Glede 49 kooperativnih konsumnih družb, ki so vposlale svoja poročila (leta 1910 jih je bilo glasom oficijelnega poročila 56), imamo na razpolago natančne številke, ki kažejo lep napredek teh konsumnih društev.

Leta 1910 je bilo 274 kooperativnih poljedelskih zadrug, od katerih imamo 200 poročil. Teh dvesto zadrug je štelo 21,312 članov ter so znašali dohodki 4,744,313 K, beneficiji pa 167,759 K.

Najbolj močno skupino med kooperativnimi poljedelskimi zadrugami so tvorile mlečarske zadruge, kojih število je bilo 97. Nadalje pride 62 kooperativnih zadrug za živinorejo, 33 zadrug za sadjerejo, 9 delavskih sindikatov in še več drugih poljedelskih kooperativnih naprav.

Slovenski piknik.

Včeraj je imelo društvo Sv. Jožefa, št. 57 KSKJ. svoj piknik. — Zbralo se je toliko slovenskega občinstva, da ga nismo še videli toliko na nobeni slovenski prireditvi. Emerald Park, kjer greaternewyorkski Slovenci ponavadi prirejajo svoje piknike, je bil napolnjen. Zabrava je bila nepresiljena in vsakdo je šel zadovoljen in vesel domov.

Prihodno nedeljo, 19. avgusta pa priredi slovensko pevsko in dramsko društvo "Danica" iz Brooklyna svoj letni piknik v Florida Parku poleg Emerald Parka v Glendale, L. I.

"Danica" so tukajšnji rojaki zelo naklonjeni, zato je upati, da bo vdeležba precej obilna. Zabave je na "Danicinih" prireditvah vedno dovolj in mislimo, da se bomo tudi na pikniku zabavali v vsakem oziru.

Listnica uredništva.

L. Kn., Turtle Creek, Pa. — Novica o Vašem očetu je bila v listu, katerega smo prejeli iz starega kraja. Vest smo ponatisnili kot je bila v listu in za naslov ne vemo. Ker pošiljamo "Glas Naroda" tudi ujetnikom v vseh zavezniških državah, zato je mogoče, da bi našli svojega očeta, ako ga iščete potom našega lista.

Černov toki Miljukova. Petrograd, Rusija, 10. avgusta. Poljedelski minister je pozval pred sodišče profesorja Miljukova, ker je Miljukov v svojem listu "Reč" dolžil Černova, da je v zvezi z nemškimi generalnim štabom. Miljukov je že imenoval svojega zastopnika.

Sloviti junaki mornarice Zdr. držav.

CHARLES WILKES.

Bil je rojen za zmešnjave. Ta newyorški dečko, je prišel nekoč celo do tega, da bi skoro potegnil to deželo v vojno z Anglijo. Njegova karijera je bila polna vojni-sodnih razprav od onega časa naprej, ko se je vrnil s svojega potovanja po južnih vodah, leta 1836, pa do zadnje sodniške obravnave, vsled katere je moral izstopiti iz mornarice.

Zgodovina se bo pečala le z njegovimi deli v slavi "Trent" zadel. Vred te epise je postal Wilkes najbolj znan.

Državljanska vojna je bila v svojem prvem letu. Kapitanu Charles Wilkes se je poverilo poveljstvo fregate Združenih držav "San Jacinto" ter ga poslalo v južne vode, dazasednje konfederirano križarko "Sumter".

Ob skoro istem času je konfederirani kongres imenoval dva komisarja, to je poslanika, ki naj bi odšla v Evropo, kjer naj bi delovala v smislu interesov Juga. Eden teh dveh je bil James M. Mason, katerega se je poslalo v Anglijo. Drugi pa je bil John Slidell, ki naj bi izvršil isto misijo v Franciji.

Masonu in Slidell se je posrečilo priti skozi blokado zveznih bojnih ladij, ki so imela zastražena vsa južna pristanišča in že sta se nahajala na poti proti Havani. Ker pa je bila Cuba španska posest, nista oba komisarja prav nič skrivala svoje navzočnosti tam in tudi ne tega, kaj jih jih vodi pravzaprav v Evropo.

O vsem tem je čel Wilkes Izve-del je tudi, da bosta Mason in Slidell potovala iz Havane v Anglijo na angleškem narniku "Trent". Na podlagi vsega tega je sklenil Wilkes, da ne bosta ta dva konfederirana komisarja nikdar stopila na evropska tla.

Wilkes je dobro poznal črto, po kateri je moral pluti "Trent" na svojem potovanju iz Havane v Anglijo. Vred tega se je postavil na prežo.

V jutru dne 8. januarja 1861 je priplul "Trent" v Bahama kanal 24 milj od Havane. Tedaj pa mu je zastavila pot fregata, ki je imela zastavo Združenih držav.

Wilkes je bil že precej časa na preži. Delal pa je popolnoma na svojo lastno odgovornost ter brez katerihkoli povelj od strani mornariškega departamenta.

Ko je plul tako "Trent" skozi kanal, je bil kapitan parnika nemal oprešen, ko je dobil od "San Jacinta" kratko povelje, naj ustavi. Kapitan pa se ni brigal za to povelje, temveč plul naprej.

Naenkrat pa se je nekaj zakadilo na "San Jacinto". V neposredni bližini prednjega dela "Trenta" pa je padla v morje granata. To je bila oblika povelja, katerega se ni moglo napačno razumeti ali omalo-važevati. Wilkes je prišel na krov "Trenta", prijel Masona in Slidella ter njih tajnike in prevedel celo družbo v Boston. Tam je svoje jetnike dne 19. novembra izročil v roke oblasti Združenih držav na fortu Warren.

Cela Amerika je bila navdušena vspricho tega čina Wilkesa. Postal je junak ure. Kongres mu je izrekel zahvalnico, a bila je še Anglija, o kateri se še ni vedelo, kaj poroče k temu.

Kmalu pa je prišlo poročilo od angleške vlade, da se morajo Združene države opravičiti ter izpustiti jetnike v enem tednu. V nasprotjem slučaju pa bi Anglija prekinila diplomatske zveze z nami.

To je bil miglaj, da se iz tega lahko izčini vojna in sicer vojna ob času, ko smo imeli s svojo lastno vojno dovolj opravka.

Kongres in cela dežela sta bila zelo ogorčena vsled stališča Anglije. Čuti je bilo celo glasove, ki so zahtevali vojno z Anglijo. Nasprotno pa je bilo čuti zahteve, naj se oba jetnika izpusti.

Predsednik Lincoln je ubral pot ki je bila edina pametna in primer-na. Oprostil je Masona in Slidella, kojih mislija v Evropo je bila s tem končana ter se tudi primerno opravičil pri angleški vladi.

Z Anglijo smo se spustili v vojno leta 1812, ker je ona zahtevala zase pravico, da sme preiskati ne-tralne ladje. Vred tega se mi sami nismo smeli postaviti na isto stališče, na katerem je stala takra: Anglija.

Vred tega se je poslalo Angliji opravičilo zaeno z izjavo, da so Združene države zadovoljne, da je Anglija končno vendar sprejela pravičip, za katerega se je naša de-

GEN. GENERALNEGA PRAVDNIKA GREGORY A.

žela tako dolgo časa borila. Anglo-ameriška vojna pa je bila s tem preprečena in zadeva "Trenta" pozabljena.

Boji na Francoskem.

Francosi osvoje izgubljeno ozemlje. — Boji pri St. Quentinu. — Tudi Angleži napredujejo.

Pariz, Francija, 12. avgusta. — Francosko vojno poročilo pravi, da so se vršili ob celi fronti vroči boji. Posebno hudi so bili v Belgiji, ob Aisni in na obeh straneh Moezele okoli Verduna. Nemci so zopet obstreljevali Rheims kjer sta bili ubiti dve civilni osebi, ena pa je bila ranjena.

Severno od St. Quentinu so Francozi zopet osvojili ozemlje, katero so izgubili 10. in 11. avgusta. — Južno od Allies so Nemci napadali zakope, katere so jim vzeli Francozi. Dva napada, izmed katerih eden je bil posebno ljut, so Francozi odbili in Nemci so imeli zelo težke izgube. Francozi so obdržali vse ozemlje, proti večeru pa so pridobili še več zakopov.

Zapadno od Avocourt so bili vsi nemški napadi odbiti.

V noči med 10. in 11. avgustom so francoski zrakoploveci bombardirali sovražno taborišče pri Houthulst, ravno tako tudi železniški postaji v Cortemarek in Lichterwelde. V Lichterwelde je nastal požar in več eksplozij.

Severno od Vauxallion so s protizračnim topom izstrelili eno nemško letalo. V četrtek pa eno v Belgiji.

London, Anglija, 12. avgusta. — Mokro in viharo vreme je nekoliko oviralo boje na Francoskem in v Belgiji, toda sinoči so Angleži pri La Bassee, 7 milj proti severu od Lensa, zasedli nekaj sovražnih zakopov ter odbili vse protinapade.

Navzile slabemu vremenu so angleški letalci včeraj izvršili zelo veliko delo. V zračnih bojih so angleški letalci izstrelili tri nemška letala, štiri pa so tako poškodovani, da niso več bila sposobna za boj. Dva angleška letalca sta se morala za nemško črto spustiti na zemljo.

Kje je Filipinec?

trije drugi pa se pogrešajo.

Nemci so včeraj dolgo bombardirali na novo pridobljene angleške pozicije vzhodno od Ypres. V petek so Angleži zajeli 454 Nemcev, med njimi devet častnikov; vplenili so tudi šest topov.

Portugalske čete so danes odbile nemški naskok južno od Armen-tieres.

Berlin, Nemčija, 12. avgusta. — Nemški vojni urad poroča o hudih artilerijskih bojih na več krajih v Belgiji. Severno od Hollebeke so Angleži poslali v boj mnogo polkov, toda morali so se umakniti. Od La Bassee do južnega brega Scarpe je artilerijski ogenj naraščal; v presledkih pa so se vršili infanterijski boji.

Ob Aisui, v zapadni Champagne so bili včeraj mnogo hujši boji kot pa je bilo v zadnjem času v navadi.

Pri Cerny-en-Laonnois sta bila dva francoska napada odbita.

Poročni vitez pl. Tuček je izstrelil že 22 letal.

Plača mornarjev med vojno.

Washington, D. C., 10. avgusta. Ameriški mornarji in njihovi delodajalci so prišli do sporazuma zaradi plače in delavskih pogojev tekom vojne. Vladni uradniki zatrjujejo, da bo ta sporazum omogočil, da bo mogoče dobiti dovolj mornarjev, ki bodo obratovali veliko trgovsko mornarico.

Pogajanja se je vdeležil tudi trgovski departament in odbor za grajenje ladij.

Slovenski vojak.

Aug. Kovač, poprej v Mariane, Pa., se je podal na francosko fronto 13. avgusta in pozdravlja vse prijatelje in znanee in svojo teto v Mariane, Pa.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašteni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Naročnina za "Glas Naroda" je: za celo leto \$3.50, za pol leta \$2.00 in za četrt leta, pa \$1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin. Denver, Colo.: Louis Andolsek in Frank Skrabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik. Pueblo, Colo.: Peter Culig, John Germ, Frank Janesch in A. Kochevar.

Salida, Colo. in okolica: Louis Costello.

Somerset, Colo.: Math. Kernely. Clinton, Ind.: Lambert Bolskar. Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Aurora, Ill.: Martin Jurkas in Jernej B. Verbič.

Chicago, Ill.: Jos. Bostič, Jos. Blah in Frank Jurjovec.

Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank Laurich, A. Oberstar in John Zaletel.

La Salle, Ill.: Matija Komp. Livingston, Ill.: Mih. Cirar.

Nokomis, Ill. in okolica: Math. Galshek.

North Chicago, Ill. in okolica: Anton Kobal in Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černa. Springfield, Ill.: Matija Barborič.

Waukegan, Ill. in okolica: Math. Ogrin in Frank Petkovšek.

Cherokee, Kans.: Frank Režisnik. Columbus, Kans.: Joe Knafele.

Franklin, Kans.: Frank Leskovec. Frontenac, Kans. in okolica: Rok Firm in Frank Kerne.

Kansas City, Kans.: Geo. Bajuk in Peter Schneller.

Mineral, Kans.: Frank Auguštin. Rigo, Kans.: Mike Pencel.

Kittimiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.

Baltic, Mich.: M. D. Likovich. Calumet, Mich. in okolica: M. F. Kobe, Martin Rade in Pavel Shalts.

Detroit, Mich.: Jos. Glasich. Manistique, Mich. in okolica: John Kotzian.

Chishelm, Minn.: Frank Govše, Jak Petrich in K. Zgonec.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouše, Jos. J. Peschel, Anton Poljanec in Louis M. Pernšek.

Eveleth, Minn.: Louis Govše in Jurij Kotze.

Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel. Hibbing, Minn.: Ivan Ponske.

Kitsville, Minn. in okolica: Joe Adamich.

McKinley, Minn. in okolica: Fr. Boje. New Duluth, Minn.: John Jerina.

Sartell, Minn. in okolica: F. Triller. Virginia, Minn.: Frank Hrovatic.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian. East Helena, Mont. in okolica: Frank Petrich.

Klein, Mont.: Gregor Zobec. Great Falls, Mont.: Math. Ulrich.

Roundup, Mont.: Tomaš Paulin. Dawson, N. Mex.: Mike Krivec.

Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša. Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka in Jernej Per.

Barberton, O. in okolica: Math. Kramar. Bridgeport, O.: Frank Hočevar.

Collinswood, O.: Math. Slapnik in John Malovrh.

Cleveland, O.: Frank Sakser, Jakob Debevc, Chas. Karlinger, J. Marinčič, Frank Meh, John Prostor in Jakob Resnik.

Lorain, O. in okolica: Frank Anzel. Louis Balant in J. Kumše.

Niles, O.: Frank Kogovšek. Youngstown, O.: Anton Kikelj.

Oregon City, Oreg.: M. Justin in J. Misley.

Allegheny, Pa.: M. Klarich. Allentown, Pa.: Frank Jakše.

Bessemer, Pa.: Louis Hirbar. Broughton, Pa. in okolica: Anton Ipavec.

Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.

Canonsburg, Pa.: John Koklich.

Cecil, Pa. in okolica: Mike Kočevar. Conemaugh, Pa.: Ivan Fajk, Vid Rovansk in Jos. Turk.

Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kozoglov.

Duibo, Pa. in okolica: Joseph Sut. r. Export, Pa.: Louis Supančič in Fr. Trebata.

Forest City, Pa.: Mat. Kamln, Frank Leben in K. Zalar.

Farrell, Pa.: Anton Valentinčič. Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.

Hostetter, Pa. in okolica: Frank Jordan.

Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.

Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik.

Manor, Pa. in okolica: Fr. Demšar. Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilšek.

Pittsburgh, Pa. in okolica: U. R. Jakobich, Z. Jakše, Klarich Mat, I. Magister, I. Podvasnik in Jos. Pogačar.

Reading, Pa. in okolica: Fr. Špehar. South Bethlehem, Penna.: Jernej Koprivšek.

Steelton, Pa.: Anton Hren. Turtle Creek, Pa. in okolica: Frank Chifrer.

Tyre, Pa. in okolica: Alois Tolar. West Newton, Pa.: Josip Jovan.

Willook, Pa.: J. Petermel. Murray, Utah in okolica: J. Kavotič.

Tooele, Utah: Anton Palčič. Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.

Davis, W. Va. in okolica: Joliz Brosch in John Tavželj.

Thomas, W. Va. in okolica: A. Korenčan.

Milwaukee, Wis.: Aug. Colliander in Josip Trautnik.

Sheboygan, Wis.: Anton Ilc, Martin Kos, John Stampfel in Heronin Svetlin.

West Allis, Wis.: Anton Demšar in Frank Skok.

Rock Springs, Wyo.: Frank Fortuna, A. Justin, Valentin Marecna in Val. Stellich.

Kaj je vojna?

Rojakom v Ameriki je znana vojna le iz časniških poročil, iz raznih opisov in pripovedovanj, v resnici je pa ne poznajo in niti ne slutijo, kakšne so njene grozote.

Največja zločinstva

kar jih pomni človeštvo, se izvršujejo zdaj v Evropi. Ljudje stradajo, trpe in umirajo ter zastoj čakajo rešitve.

"Boj proti boju"

to bi morala biti deviza vsakega človeka dvajsetega stoletja. Žal, da imajo še vedno največjo besodo vladarji in diplomati, ki po svoji volji delajo in ukrepejo, kar je

slabo za narod.

Med ameriški Slovenci bi ne smelo biti niti enega, ki bi ne bral knjige slavne pisateljice Berte Suttnerjeve

"Doli z orožjem!"

Knjig imamo le še malo v zalogi in zato naj jo vsak, ki jo hoče imeti, čimprej naroči. — Stane 50 centov.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZAKAJ VEČ PLAČATI AKO LAHKO URO

KUPITE ZA TOVARNIŠKO CENO?

Pozlačena ura s 3 pokrovi (goldfilled case, velikost 16, jamčen) z najboljšim švicarskim kolesjem (Stratford), katere se prodaja za \$12.00 dam jaz za samo

\$8.00

(ponudba velja samo za kratek čas)

Jako okusno izdelane verižice (pozlačene) jamčene, za nositi na eno ali obe strani telovnika za:

\$3.00

Uro ali verižico pošljem proti gotovini ali poštne povzetju. Vsaka ura je jamčena!

V. J. KUBELKA

530 W. 145th St. New York, N. Y.

150 SLOVENSKIH NAKLADALCEV IN MAJNARJEV

morejo zaslužiti kolikor sami hočejo. Naša povprečna plača je \$100.00 na 15 dni. Najvarnejša majna v Penna. Najkrajšeji majnarski kraj v deželi s cerkvami in solami. Dobro hiše, prosta luč in prejem. Same idobe stan pri slovenskih družinah za \$6.00 na teden. Majne so prav v naselbini. Pridite pripravljeni za delo po B. & O. R. R.

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minn
sedež v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANSEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Glavni tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.

Glavni blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik N. S.: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 843 East Ohio Street, Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue "M", So. Chicago, Ill.

JOHN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GEO. J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.

MAT. POGORELEC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

GOSPODARSKI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.

JOHN MOVERN, 483 Mesaba Ave., Duluth, Minn.

JOHN RUPNIK, Box 24, S. R., Delmont, Pa.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

FRANK SKRABEC, Stk. Yds. Station RFD, Box 17, Denver, Colo.

FRANK KOČEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pri- tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bo- de odzvalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Zlatarjevo ziato.

Historična povest iz 16. stoletja.

Spisal Avgust Senoa.

(Nadaljevanje).

VII.

Za Krupičevo prodajalno se je razprostrla prostorna soba. Tukaj je gospodar sprejel goste. Sicer ni bila podobna palači, pa človek je takoj opazil po vsem, da je hiša stanovanjske imovitosti. Soba je bila podolgasta in bela kakor sneg. Skozi dvoje malih in iz železnih mrež zavaranjenih oken je prihajalo le malo dnevnih svetlob, katere je bila raditega pol- mračna, kakšna cerkev. V kotu se je širila velika peč, na kateri je bilo nekaj prsila, semenja in velika steklenica kisa. Poleg peči je v zidu na steni lesena podoba, a pod njo je noč in dan gorela svetilka. Na prvi mah se ni moglo takoj razločiti, katerega svetnika predstavlja podoba, kajti bila je slabo izdelana in že zelo stara. Po starih ključih, katere je držal svetnik v roki, dalo se je soditi, da je hotel slikar za dobro voljo izraziti svetega Petra. Za svetin- Petrom je bila zatakajena palmo- va vejica od zadnje Cvetne nedelje, da čuva hišo strele in groma. Ob zidu je visela tudi kovinasta skledica za blagoslovljeno vodo, veliko razpelo in težka puška. Na polici so se svetili kositrni kro- žniki in skledice — o takratnem ča- su znamenje imovitosti, — v zidu v stekleni omari so se belili ma- li trebušasti vrči iz majolike, ki so bili lepo okrašeni z modrim cvetjem.

Nadležje je stala v sobi visoka omara, okovana z medenim cvet- jem, a v omari je bilo izrezano ime blažene device Marije in leto 1510, poleg omare pa se je šopi- nala velika železna skrinja. S sred- njega trama je visela steklena o- marica, v kateri je bil shranjen venec, s kojim se je bila pri po- roki ovržela pokojna Krupičeva žena. Na stropu se je čudno loče- val grb zagrebške zlatarske za- druge — srebrna kadilnica in zlat prstan v modrem polju. Najbolj- še znamenje pa, da se v tej sobi sprejemajo gosti, je bila dolga miza in okoli nje leseni, temno po- barvani stoli, ki so imeli v srčasto obliko izrezana naslonjala.

Danes je pa tudi bilo dovolj go- stov zbranih na burzi veselici. Prvi je bil Krupičev debeli boter Pavel Arbanas iz Lomnice, malo siv človek s topim nosom, poro- znanimi brkami, sivih oči, košatih čevlji, od glave do pete modro opranjen in vedno odno omahu- naj-li jo bil pijan ali trezen. Pri-

družil se je bil tudi novi mestni sodnik Ivan Teletič, beli starec, bel kakor sneg, poln kakor luna, moder kakor knjiga, a težek kakor svinca. Z njim je bil prišel mestni notar Nikolaj Kaptolović, visok, sključen, suh, ne star in ne mlad, rdečih las in rdečih brk, a po nosu — prava kritica. Zadnji je sedel pri mizi mestni kaplan Peter Šalković, velik in močen, obrit in hladnokrven človek.

Takrat je bilo omize izpra- znilo več in Dora ga je napolnila že četrtekrat. Ni se torej čuditi, ako se je o različnih tajnostih go- vorila na ves glas.

"Kdo bi si bil mislil", začne se Kaptolović in dvigne pet- stov ter siljasti nos, "vse sem storil kakor je bilo prav in položil sem stajne argumente (dokaze). Le vedite, da sem porabil kopo papirja in za več vinarjev črnita. Vse sem glasno in razločno ome- nil, kar je bilo treba reči, vse na- še pravice od Bole IV. do današ- njega dne sem navedel. Mislim, da bo moje ostro pero zadelo Gregorijane upravitelje. Ali kaj! Ko so ga pozvali pred sodi- še, sišel in naposled je vendar zmagal. In zdaj slavi zmago. Le- pa medvedgradska graščina je iz- drčala plemenitemu mestu kakor riba iz roke. Jaz vprašam: Kako je to mogoče? S kakšno pra- vico?"

Notar se tako razjezi, da za- mahne z roko po zraku in otrese glavo. Naposled se nasloni na na- slonjač, izpije čeli vrč v eni sapi ter pogleda zmagonosno po dru- žbi.

"Ne čudim se tvoji kopi papir- ja, ne tvojemu ostremu peresu in ne tvojim imenitnim dokazom, dragi Niko", pripomni debeli sodnik, drže se za pas, "ali čudim se, da ni oni zlati dokaz, katerega ti je dal moj prednik iz mestne blagajne, ko si šel takrat v Požun, da sodnikom razjasniš tem bolje naše pravice, da oni zlati dokaz ni padel na tehtnico pravice in so nas, kakor bi lahko rekel, popol- noma poparili."

"He! Človek obrača, a Bog o- brne", meni Pavel Arbanas, dvig- ne desno roko in jo spusti na des- no koleno.

"Ne reče se tudi lahko: Človek obrača, a sodnija obrne, ako o- praviš!" zavrne rdečeglavi Ni- ko nekako užaljen.

Kaplan je bil dozdej sedel kot pravi kamen. Noge stegaje pod mizo in s prsti bobnaje po mizi je odobral vsako besedo s kima- njem glave. Pri tem poslu se je močno potil in zdaj izbočil, zdaj skrčil debele obrvi, v očitno zna- menje, kako vrolo resno razmišlja o celi stvari. Naposled se oglasi tudi on:

"Estote sapientes sicut serpen- tes, to se pravi toliko, kakor:

imejte soli v glavi, veli Svj. pismo. Samo večni zakon je jasen in čist, kakor to vince na mizi. V več- nem zakonu stoji vsaka pika ka- kor klin, a kdor iz neumno nami- šljotino sili v tak klin, temu je dušo omamil Lucifer. Človeški zakon pa je naredba, katero je napisala slaba človeška roka; de- lo je krhko in prhko. Človeški zakon — čeprav poznam samo od- ločbe svete matere cerkve — je po moji slabi domisljiji kij na dva kraja, a kdor ima en kraj v roki, ta drži, a drugi kraj ne- usmiljeno bije po hrbtu svojega protinika. Kjer se razpre dvoji- ca, naravno je, da mora imeti eden prav, a drugi mora biti kriv. In ne sumničim celo nič, ako je kraljeva kurija enemu prisodila, drugega pa obsodila, ker je celo resnično, da volk ne more postati sit, ako ostane ova cela. Ali da je plemenito mesto izgubilo, ni nič drugega, kakor naveden slu- čaj, ki se je prigodil le raditega, ker je obveljal gospod Gregorija- nec."

"Resnica je, resnica!" potrdi Arbanas važno.

"Ne, častivredni, ne!" požene se rdečelasi notar v kaplana, ka- teri se začudi, da se mu raztegne- jo obrvi in izbulijo oči. "Opre- kam slovesno vašim trditvam. Jaz kot veščak moram ugovarjati. Ime, naslov — za tem grmom leži zajec! To je ta ptica, katerega dr- žim v roki tako trdno, kakor ta vrč. Nam niso prisodili Medved- grada kot lastnino, a mi hočemo priti pravice do živga in naj tra- ja pravda sto let!" In jezno udari Kaptolović s pestjo ob mizo.

"Nočemo, ne hočemo, gospod notar!" oglasi se debeli sodnik hladnokrvno. "Hvala Bogu, da smo se rešili te situosti. Mar- li hočete, da moramo prodati mest- ni gozd za sodnijske stroške ter druge izdatke — a mi naj s slamo grejemo peči! Hvala lepa! Vrag nas je zmotil, da smo se šli prepi- rati za to vrazje medvedje gnez- do. Varujmo svoje in ne silimo v tuje. Da, da! Ne čudite se, da go- vorim tako. Ne praskajmo se, kjer nas ne srbí."

Stari Krupič, vredni starec sive glave in močnih mišic, je sedel do- zdaj zamišljen na stolu in se upi- ral z laktom ob mizo. Nakrat pa dvigne obraz, zasmeje se in be- le brke in reče:

"Oprostite! Jaz ne znam čitati ne pisanih in ne tiskanih knjig, tudi ne vem, kako se sodi po knji- gi. Moje pero je ključno in z njim pišem po nakovahu. Pa, hvala Bo- gu, prehodil sem mnogo sveta, vi- del in izkusil mnogo dobrega in hudega in tako se ravnam po svo- ji lastni pameti. Morda se mi smejeje, da pustim med pismonko gospodo svojemu jeziku uzde. Ne zamerite mi, ako govorim iz srea, čeprav nerodno; vi, gospodje, razumete bolje govoriti, sicer — čemu bi vam bila vaša latinščina, katere ste zmožni? Mislim, da se da resnica tudi s preprosto hrva- ščino povedati. Jaz sodim o ime- novani zadevi tako: V starih pi- smih, vedite, je napisano, da je Medvedgrad naš in da je vse po- sestvo medvedgradsko naše. Mo- goče je tako; to bo učeni naš go- spod notar vedel bolje nego jaz. Ali vprašam vas, ali smo že imeli kdaj Medvedgrad? Nismo. Torej vidite. To vam je prava skleda brez jedi, kost brez mesa. Bilo bi seveda lepše, ako bi imeli to po- sest, in najlepše, ako bo bil celi svet naš. Pa ljubi Bog je odredil, da ne sme vse iti v eno torbo.

Naša gospoda se je vrlo postavi- ljala v pravdi na starega Gregori- jance in se postavlja se zdaj. Jaz sem vedno rekel: Iz tega zruja ne bo pogače, pustimo stvar pri mi- ru! Vi ste se hudovali nad menoj, rekoč, da ne razumem reči in da je naša pravica jasna, a stari Ta- hy da nam bo pomagal; jaz sem umolknil in sedel v kot. Rekli ste, da ima Tahy mnogo prijateljev pri kraljevi sodniji. No, misli- sem si, ako so sodniki takšni, ka- kršni bi morali biti, morajo pravo- do razsoditi po zakonu, a zakon ne pozna ne prijateljev in ne ne- prijateljev. Zdaj je sodnija raz- sodila. Mi smo izgubili — tako je in ni nič drugega. Ali Gregorijane- je okol, bogat, nagel in se rad mašuje. Odkar stoji prvi kamen našega Zagreba, ni imelo mesto tako zagrizenega sovražnika, ka- kor je medvedgradski gospodar. Ako je prilážnost, takoj se ma- šuje Gregorijane, ako je ni, pa jo najde. Trn smo mu v peti; sodnija je sicer izvlekla trn, toda rana je ostala. Ne razširjajte ra- ne, da ne bo še hujša. Pustimo Gregorijane pri miru. Kadar bo šil v mesto, v zabo posel, v na-

še pravice, da, takrat! Takrat z- batom po glavi! Takrat, čeprav sem star in slab, poskočil bi tudi- jaz in pomagal — ne s peresom, ne s papirjem, ampak s pestjo. Tedaj pa ne smemo izgubljati ča- sa; mora se delati, da bomo imeli v sili dovolj moči in dovolj pri- jateljev. Gospodi Zrinjski nam niso bili nikdar prijatelji in sami veste, kako nas je bil pokojni ban Nikola hudo napadel. Ali zdaj je drugače. Njegov sin, gospod Ju- rij, nam je naklonjen. Vi sami ste složni sklenili, da mu hočete na- mestne stroške pokloniti sretno čašo k njegovi ženitbi z Ano Er- dedijevo in jak jo imam narediti. Držimo se Jurija in pustimo Gre- gorijance pri miru; ali če se dr- žimo Jurija, tedaj se tembolj dr- žimo svojih. Tako mislim jaz."

"Tako je!" potrdi sodnik Te- letič in ploske zlatarja po rami. "Mojster Peter, vi sicer niste či- tali učenihi knjig, ali govorite vendar kakor knjiga, ker vam je Bog dal zdravo in pravo pamet."

"Tako je!" pokima tudi Pavel Arbanas in namežika izpod obrvi na Krupiča.

Kaplan si je, stegnivši obrvi, gladil trehube in neprestano ki- mal z glavo, kar je bilo znamenje, da tudi on pritrjuje miroljubni večini.

"Dobro, dobro", zamrmra zlo- voljno Kaptolović, "le bodite krotke ovčice, le bodite! Toda kaj bodo rekli previdnejši in skrb- nejši anešani ter mojstri rokodel- skih zadrug, ne vem. Apellatio ad populum (poziv na ljudstvo), to vam je važna stvar. Za vas pa, mojster Peter, vem, čemu ste tako krotki na Gregorijane. Mladi Peter se je zaradil v vašo hčer- ko in niste voljni, razpreti se z njim."

"Nehaj, gospod notar!" pre- tra mu Peter besedo in skoči na noge. "Vsa čast in poštenje vam velja, ali kar ste rekli o Dori, je gola laž. Jaz ljubim svojo hčerko iz srea, in kogar naj sicer ljubim? Jaz dajem vso hvalo mlademu Gregorijancu, da mi je rešil edin- ko pred gotovo smrtjo, česar bi vi s svojim ostrim peresom goto- vo ne bili storili, ter ga rad sprej- mem pod svojo streho; zunaj hiše sem mesec in Bog naj ne dovoli greha, da bi ob neki blagor zaradi moje očetovske ljubavi trpel ško- do. Govoril sem samo zato tako, ker mi moja pamet tako kaže ta- ko in ker nočem, da bi se za ve- liki denar kopalo nevidno blago, katerega ni v zemlji."

"Dovolj!" očitno zdaj debeli sodnik. "Za mladega Zrinjskega bo torej srebrna časa. Ali ste jo že izvršili?"

"Seveda, gospod sodnik!" od- govori stari zlatar in lice se mu nekoliko razvedri.

"Naj vidimo vaše delo!" pri- pomni sodnik.

"Dora, Dora!" zakliče zlatar pri durih ven. "Prinesi mi ključ od omare. V čumnati je."

(Dalje prihodnjaj).

Iz starega kraja.

Odklikovanja.

Duhovniški zaslužni križec 2. vrste na belo-rdečem traku z me- čji je dobil vojni kurat 26. strel. polka Ivan Bogović pri prost. st. bat. Maribor št. V.

Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil poročnik črnovoj. etap. bat. št. 400 Josip Petrič.

Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili črnovoj. narednik 5. črno- voj. okr. pov. Fran Širec; straž- mojstra 12. dež. orož. pov. Fran Čebular in Anton Bolite.

Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: desetnika Založ- nik Maks in Lomac Ivan, strelec Čehli Karel in Kostomaj Ferdi- nand, vsi pri 26. strel. p.; pred- mojstra 22. polj. top. p. Zaverd Fran in Samsa Anton.

V tretje je dobil srebrno hra- brostno svetinjo 2. vrste desetnik 26. strel. p. Kunej Fran.

V drugie so dobili bronasto hra- brostno svetinjo: četovodja Cvet- ko Fran in Gerjevič Josip, deseti- niki Čander Jakob, Peklar Emil in Janković Ivan, strelec Plovnik Mihael, Lah Leopold, Senica Ivan in Polance Ivan, vsi pri 26. strel. p.; poddesetnik 27. pp. Založnik Fran; predmojster 22. polj. top. polka Založnik Fran.

Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: strelec 3. strel. p. Go- bee Fran, Gerčica Fran in Kren Ferdinand; narednik Repnik An- drej, poddesetnika Fojnko Ivan in Rado Fran, strelec Bogorčnik Fran, Šorin Jurič, Jurič Fran,

Ambrož Josip, Majerič Alojzij, Radanovič Matija, Hrušovar Iv., Veškovič Dragomir, Mernik Lud- vik, Lenko Anton, Dokler Ivan, Pristotnik Fran, Rokovnik Jurij, Černelič Rudolf, Logar Matija, Krivec Ivan, Vivot Ivan, Puič Jakob in Blazinšek Fran, vsi pri 26. strel. p.; strelec Krofič Fran, Mastnak Ivan, Belak Andrej in Lukovnjak Jakob, vsi pri 27. pp.; rač. podčastnik Marčič Edvard in predmojster Stefanič Fran, oba pri 22. polj. top. polku.

Pohvalno priznanje

je izreko graško vojaško povelj- stvo nadporočniku Boguslavu R. pl. Mihaelku 17. pp., nadporočni- ku Karlu pl. Mirkoviču 27. pp. in nadporočniku v pok. Jožetu Cha- dima 3. strel. p. povodom razpu- stitve častniško-aspirantske šole v Gradcu za njihove tankaj do- sežene izvrstne uspehe.

Imenovanje.

Za vojaškega kurata v skupni armadi je bil dne 2. julija imeno- van Alojzij Peterlin, sedaj v za- časnem pokopu v Plavjah (Istra).

Za preskrbo Istre z vodo.

Predsednik deželne upravne komisije V. Lasciac je obiskal v drugi polovici meseca junija v spremstvu deželnega stavbenega svetnika inženjerja Poscherja, da se informira o razmerah v svrhu ureditve vprašanja preskrbe z vo- do, sledeče občine: Poreč z vami Tar, Nova vas, Geda, Červar, Fo- skolin, Dračevac, Jasenovik, Mo- lindrio, Mongeb, Vrsar, Fontano, Višnjian z Markovei, Novi grad, Umag s Petrovijo, Koper, Izola s Stranjanom, Piran s Portorose, Materijo s Horeppljem, Odolmo, Ošičla-Kianec s Presnicio, Milje s Škonjani, Dekani z Rižansko do- lino, Lonče, Preluko, Černikalom in Brezovico, Dolina z Boljuncem in Rosandra dolino. Ob tej priliki se je informiral predsednik Las- ciac tudi o aprovizacijskih zadevah in o stanju bodoče zetje.

Podpora za begunce.

Podružnica Posredovalnice za goriske begunce v Kranju javi, da je po Posredovalnici v Ljub- lani prejela 1000 kron državne podpore za najpotrebnejše begun- ce radovljskega okraja. Da se ta podpora pravično porazdeli, mo- rajo prositi deset raznih stvari pisмено dokazati.

Dobrodolne zabave.

Dne 8. julija se je vršil v Kr- škem na vrtu hotela Gregorič do- brodolen koncert, pri katerem je svirala polnoštevna vojaška godba 53. pešpolka iz Zagreba. Čisti dobiček je namenjen v ko- rist za potresu oškodovanim v političnem okraju Krško.

Veseloje s koncertom, srečo- vom, saljivo razstavo in saljivo postjo je 8. julija priredila po- družnica Rdečega križa v Hiski Bistrici. Svirala je vojaška god- ba. Polovica čistega dobička je namenjena za Rdeči križ polovi- ca pa za v vojni oslepele vojske.

Volilo cesarske dvojice.

Cesarska dvojica je podpisala pri vojaškem zakladu za vdove in sirote, ki je pod njih pokrovitelj- stvom, visoko svoto za 6. avstrijs- ke vojske posojilo v zvezi z zava- rovanjem. Po posebni cesarski od- redbi dobi zavarovano svoto za- klad za vdove in sirote sam, da jo uporabi za preskrbo sirot avstrijs- kih bojevnikov.

Cesarska pomilostitev.

Iz jetnišnice v Karlu pri Grad- cu so vsled cesarjeve amnestije izpustili 70 političnih obsojencev.

Poštna vest.

Imenovana je za poštno ofici- jantko v Slovenski Bistrici gospica Gizela Vodopivec.

Smrtna kosa.

V Pulju sta umrla tajnik Za-

Išče se majnarje

Henriette Coal Mining Company

Lanfair, Cambria County, Penna. Naše majne so v bližini South Fork. Pa. Windber, Pa. in Johnstown, Pa. ob Pennsylvaniji železnici, v lepem mestu Lanfair, Pa.

Naši majnarji zasužijo od \$30 do \$100 v dveh tednih. Pri nas je stalno delo. — Odprte svetilke. — "Šaft" majna. — Premog je visok od 42 do 45 inčev. — Brez škrlja.

Dobre hiše. — Stanarina \$6.50 do \$7.50. — Vrtni. — Najboljše šole v deželi. — Stiri cerkve. — Zavarstva. — Mi vam hočemo dati dobro delo. — Pridite takoj osebno, ali pa pišite na informacijo superintendenta

Henriette Coal Mining Company

druge trgovcev in obrtnikov Ka- rel Martiniolli in strojni inženir Viktor Sedlar.

Na Reki je umrl veleposestnik in lastnik ladij Alojzij vitec Co- sulich.

V Kainbachu pri Gradcu je u- mrl Ferdinand Szantner, sin Fr. Szantnerja iz Ljubljane.

Strele je ubila na cesti

v Brezicah tesarja Martina Mur- seca. Strele je udarila v brzjavni drog ob cesti ter zadela Murseca, ko je šel ravnokar mimo.

Težko ramil ženo.

Jernej Puntar iz Vodnjana, se- daj kot vojak na dopustu v Tr- stu, je 2. julija zvečer prizadljal svoji 23letni ženi Antoniji, s ka- tero je živel v pripravi, več težjih telesnih poškodb; med drugim ji je prebodel pljuča na levi strani. Vsa krvava je bila prenešana v bolnišnico. Moža so zaprli.

Na obisku pri beguncih.

Begunce iz St. Petra pri Gorici, sedaj v Wagni pri Liplnici na Šta- jerskem, je prišel obiskat v bara- ke šentpeterski župan. Vsakemu izmed njih je podal roko in se po- govoril z njimi o vseh težavah in željah. Obiskal je tudi slovenski otroški vrtec, kjer so ga malčki pozdravili in zapeli par pesmic.

Poljska kapelica.

Nek bataljon, v katerem služi vojak iz Tržičev, je v nedeljo 17. junija slovesno otvoril 200 ko- rakov za bojno črto poljsko ka- pelico v čast sv. Justu, patronu tržanskega mesta.

Šivilje iščejo

pri vojaškem podjetju v Vevčah, in sicer take, ki stanujejo v oko-

lici Ljubljane ali v mestu samem. Preskrbljeno je za redno vožnjo zjutraj in zvečer v Vevče in na- zaj. Prednost imajo šivilje, ki raz- polagajo z lastnimi šival. stroji.

JUŽNO-VZHODNI MISSOURI

je edina dežela pod solncem, da se uspešno kmetuje v vsaki vrsti kmetijstva, ker tukaj dobiš vse pridelke severa in skoro vse juga, ki uspešno rastejo in obrodijo. Tu- kaj je edin kraj, da raste vse vr- ste sadja, čez vse fino grozdje ter vsake vrste jagode.

Na tisoče akrov pšenice, koru- ze, detelje, trave, ovs, peanuts, navadnega in sladkega krompir- ja, solnčarice, buč, dinj, pavole, ri- za, na tisoče vrst najrazličnejšega sadnega drevja.

In vse to sedaj lahko vidiš za- moj denar, kajti vsakemu plačam vožnjo, kateri kupi; istotako vsa- kemu, kateri je videl deželo ro- diti toliko pridelkov, ali da je vi- del lepša polja na svetu.

Češno imam 120, 80 in 40 akrov najfineje zemlje, katere se lahko očisti in za katero garanti- ram, da prvi pridelek plača zem- ljo, čiščenje in vsa poslopja. Po- nudim jo poceni, ker imam sred- stev jo čistiti. Priložnost imaš. Obišči tukajšnje Slovence in ču- dil se boš, kaj se naredi v tej de- želi. Vsa zemlja je kanalizirana.

Na tisoče akrov zemlje se je te- leto prodalo kmetom iz Illinoisa, kateri prihajajo trumoma v naš kraj za stalno življenje.

Povabim te na trgatve in na ko- zarec domačega vina, ki nisi pil boljega. Pri nas ne bo nikoli suše. Obišči nas! Ako ne rabiš zemlje, boš znal, kako živimo.

Vsa pisma pošljite na naslov:

F. GRAM, (137—158) NAYLOR, MO.

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE.

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljave, z številka- mi, kakor so označene pod imenom, naj blagovclijo naznaniti prej- komogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katere sme- jim poslali, so se nam povrnila.

Tvrška Frank Sakser.

Bachnik Frank No. 329639	Kovač Frank No. 260641	Rak Ferko No. 330001
Bartol J. No. 330733	Kulovic Josip No. 330772	Rauch Math. No. 260623
Bear Dan No. 260638	Laurič Anton No. 330640	Resman Frank No. 44296
Besens May Miss No. 330062	Lenaršič Josip No. 44555	Rohs Anna No. 329638
Blatnik Joe No. 330326	Lesh Anton No. 260645	Samide Frank No. 330721
Bobič Vajo No. 260583	Malavasič 330218	Sinčić John No. 330762

